

Plenum

Torsdag 25.3.2021 kl. 16.03—18.49

3. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om transportservice, 155 och 171 § i vägtrafiklagen samt fordonslagen

Regeringens proposition RP 176/2020 rd

Utskottets betänkande KoUB 8/2021 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Tarja Filatov: Ärende 3 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger kommunikationsutskottets betänkande KoUB 8/2021 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Utskottets ordförande Kymäläinen.

Debatt

17.01 **Suna Kymäläinen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihan ensimmäiseksi haluan kiittää koko liikenne- ja viestintävaliokuntaa taksilain kohdalla. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pieni hetki esittelypuheenvuoron kanssa. — Toivon, että poistutte salista, jos haluatte keskustella, mutta täällä puhuisi mielellään vain yksi ihminen samaan aikaan. — Edustaja Kymäläinen.

No niin, arvoisa puhemies, olin siis kiittämässä liikenne- ja viestintävaliokuntaa kokonaisuudessaan yksimielisestä mietinnöstä tässä taksilain korjaussarjassa. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä pyritään muun muassa tehostamaan harmaan talouden torjuntaa, kehittämään kuljettajien koulutusta ja edistämään tasapuolisten kilpailuedellytysten saavuttamista. Laissa on monta eri asiakohtaa, ja menen ne otsikoittain.

Koulutus. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä täsmennetään taksinkuljettajan kokeen sisältöä lain tasolla. Taksinkuljettajien riittävä kielitaito on välttämätön edellytys keskeisesti asiakaspalveluun perustuvassa tehtävässä. Taksinkuljettajien kokeiden toteutuksessa tulee siten pystyä varmistamaan erityisesti kokeiden itsenäinen suorittaminen ilman avustajaa ja se, että kuljettajalla on kielitaidon osalta riittävät edellytykset toimia kyseisessä tehtävässä.

Valiokunta korostaa mietinnössään, että liikenteen palveluista annetun lain mukaan luvanhaltijan velvollisuutena on huolehtia, että kuljettajalla on riittävän vuorovaikutus- ja kielitaidon lisäksi riittävä pääasiallisen toiminta-alueen paikallistuntemus. Valiokunta pitää erityisryhmien asemaa taksipalvelujen käyttäjinä ensisijaisen tärkeänä. Kuljettajalla tulee siten olla riittävä osaaminen ja valmiudet näiden asiakasryhmien palvelemiseen. Esi-tyksen mukaan taksinkuljettajan kokeessa on oltava yhtenä osa-alueena eri matkustajaryh-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

mien erityistarpeet. Lisäksi luvanhaltijan velvollisuutena on varmistaa, että kuljettajalla on kyky ottaa vapaaehtoinen erityisryhmien tarpeita koskeva koulutus ja parantaa kuljettajien valmiuksia, ja toivotaan, että kaikki ne kuljettajat, jotka palvelevat erityisryhmiä, myös käyvät tämän koulutuksen.

Arvoisa puhemies! Taksien tunnistettavuus ja harmaan talouden torjunta. Taksitoimintaa harjoittavien ajoneuvojen tunnistamiseen esitetään taksivalaisimen käyttöpakkoa taksi-kyödyin aikana. Taksien tunnistettavuus on hyvin tärkeää sekä viranomaisvalvonnan että asiakkaiden näkökulmasta. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä parannetaan viranomaisten mahdollisuuksia saada tietoa taksipalvelujen toiminnasta muun muassa verotuksen tarpeita ja harmaan talouden torjuntaa varten.

Valiokunta pitää hyvänä myös, että muun muassa sosiaalisessa mediassa ilman taksiliikennelupaa tarjottaviin kyyteihin voidaan jatkossa puuttua helpommin, kun jo pelkkä palvelujen tarjoaminen yleisölle vaatii esityksen mukaan taksiliikennelupaa. Valiokunta pitää harmaan talouden torjuntaa taksimarkkinoilla myös jatkossa keskeisenä näkökohtana, jota tulee kehittää tehostamalla viranomaisvalvontaa ja lisäämällä resursseja sekä kehittämällä edelleen myös taksialan sääntelyä. Esityksen myötä mittauslaitelain vaatimukset täyttävä taksamittari tulee taksitoiminnassa käytetyissä ajoneuvoissa käytännössä pakolliseksi kaikissa muissa tapauksissa paitsi niissä tilanteissa, joissa kuljetuksen hinta on sovittu kiinteäksi.

Viranomaisvalvonnan tehostaminen. Lainsäädännössä taksitoiminnalle asetetut velvoitteet turvaavat osaltaan palvelujen toimivuutta, turvallisuutta ja markkinoiden kilpailun tasapuolisuutta. Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä selkeytetään taksipalvelujen hinnoittelua koskevaa sääntelyä. Valiokunta pitää kuitenkin selvänä, että markkinoilla syntyneisiin ongelmiin ei saada riittäviä ratkaisuja ilman lain noudattamisen valvonnan merkittävää tehostamista, ja kiinnittää siksi vakavaa huomiota valvonnan tehostamisen tarpeeseen. Valiokunta katsoo, että valvonnan toimivuutta ja tehokkuutta tulee kehittää jo siirtymäkaudella, ennen nyt käsittelyssä olevien säännösten voimaantuloa.

Taksipalvelujen saatavuus. Valiokunta pitää taksipalvelujen saatavuutta erityisesti monilla harvaan asutuilla alueilla vakavana ongelmana, jonka ratkaisemiseen on jatkossa välttämätöntä kiinnittää erityistä huomiota ja toteuttaa konkreettisia toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi. Nyt käsittelyssä olevan esityksen myötä viranomaiset saavat kattavammin tietoa tarjotuista palveluista ja niiden käytöstä. Valiokunta pitää ensisijaisen tärkeänä, että taksipalvelujen saatavuuden ajantasainen tilannekuva saadaan pikaisesti selvitettyä tarvittavien toimenpiteiden arvioimiseksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuluttaja- ja kilpailuvirasto on antanut taksialan toimijoille ohjeistusta siitä, miten paikallisesti voitaisiin sopia yrittäjien kesken eräänlaisesta ajovuoro- ja päivystysvelvollisuudesta. Valiokunta näkee, että monilla harvaan asutuilla alueilla voitaisiin pyrkiä parantamaan palvelujen saatavuutta sopimalla ajovuoroista ja päivystyksestä taksiyrittäjien välillä. Valiokunta pitää mietinnössään välttämättömänä, että taksipalvelujen saatavuuden varmistamiseksi arvioidaan viipymättä, mitä lainsäädännöllisiä ja muita toimenpiteitä tarvitaan saatavuuden kehittämiseksi.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta ehdottaa asiasta eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi ja toteuttaa viipymättä kaikki lainsäädännölliset ja muut toimenpiteet, jotka tarvitaan taksipalvelujen saatavuuden parantamiseksi eri alueilla.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Kela- ja muut sellaiset julkisesti tuetut kyydit. Liikennealan lainsäädännössä ei säädetä julkisesti tuettujen Kela-, koulukyyti- ynnä muiden sellaisten kuljetusten toteuttamisesta. Julkisesti tuetuilla kuljetuksilla on kuitenkin keskeinen rooli taksipalvelujen yleisen saatavuuden ja myöskin taksialan taloudellisten toimintaedellytysten kannalta.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta painottaa asiaa koskevien valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteiden kiireellisyyttä ja esittää eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto käynnistää ja toteuttaa viipymättä lainsäädäntöhankkeen ja muut tarvittavat toimenpiteet julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseksi ja nykyisten haasteiden ratkaisemiseksi yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Seuranta. Valiokunta toteaa mietinnössään, että taksialaa koskevaa sääntelyä ja sen vaikutuksia tulee arvioida jatkuvaluonteisesti ja kehittää sitä edelleen markkinoilla syntyneiden haasteiden ratkaisemiseksi.

Valiokunta joutui kesken esityksen käsittelyn pyytämään perustuslakivaliokunnalta lausunnon, kun esityksen käsittelyssä tuli esille yhtä pykälää koskeva mahdollinen ristiriita perustuslain kanssa. Valiokunta on tehnyt esitykseen perustuslakivaliokunnan lausunnonssa edellytetyt muutokset ja ehdottaa, että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina. Koska ajoneuvolain muuttamista koskeva ehdotus on huomioitu lainsäädännössä jo aikaisemmin, valiokunta ehdottaa, että esityksen 3. lakiehdotus hylätään.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivisaari.

17.10 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Suuri kiitos edustaja Kymäläiselle mietinnön esittelystä.

Monin paikoin julkinen liikenne ei ole todellinen vaihtoehto, vaan tarvitaan taksiliikennettä. Myös monelle erityisryhmäläiselle taksi on käytännössä ainoa vaihtoehto. Asiakkaiden erityistarpeet ovat monet. Pelkän paikasta a paikkaan b siirtymisen lisäksi matkustamisen tulee tuntua turvalliselta. Moni erityisryhmäläinen odottaa tulevaa taksikyytiä peiloissaan, erityisesti jos taksipalveluiden ammatillisuus ja palveluasenne eivät ole kohdallaan. Tuttu ja osaava taksikuski onkin monen elämälle tärkeä asia.

Hallituksen esityksessä lakiin ehdotetaan lisää sääntelyä taksinkuljettajan kokeesta ja toimintaa erityisryhmien kanssa tukevasta kuljettajakoulutuksesta. Tavoitteena on totta kai laadun ja erityisryhmien turvallisuuden parantaminen: siis ammatillisuutta, asennetta ja osaamista lisää.

Puhemies! Yhtenä tavoitteena on myös parantaa hinnoittelun läpinäkyvyyttä. Hinnoittelua koskevasta sääntelystä ehdotetaan, että kyydeissä on käytettävä hinnoittelurakennetta ja esitettävä esimerkkimatkan hinta, jollei taksikyydin hinta ole kiinteä. Tämä lisää asiakkaiden mahdollisuuksia arvioida taksimatkan hintaa. Uskon puhuvani aika monen meidän kokemuksesta todetessani, että taksimatkan hinta on melkoinen mysteeri istahtaessamme taksiin. Nyt siihen tahdotaan muutos, ja hyvä niin.

Puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunta on tehnyt mietinnössään jälleen kerran erinomaista työtä. Huoli taksipalveluiden laadusta ja harmaan talouden torjunnasta on nostettu mietinnössä hyvin esille. Huomiot ohjaavat toimintaa ja kokonaisuutta hyvään suuntaan. Taksipalveluiden saatavuudessa on yhä suuria puutteita etenkin harvaan asutulla seudulla. Tämän asian parantamiseksi on yhä etsittävä keinoja.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Puhemies! Aivan lopuksi sananen yhdestä merkittävästä kohtaamisesta, jolla on myös suuri yhteiskunnallinen tehtävä. Kela-kydyt ja niiden toimivuus koskettavat valtavaa määrää ihmisiä, ja ne ovat monien hauraankin elämäntilanteen ihmisille tärkeä osa jokapäiväistä elämää. Esittäisinkin vahvan toiveen siitä, että Kela-kyytteihin liittyvät kehitystarpeet ja saavutettavuus otettaisiin äärimmäisen vakavasti niin tässä päivässä kuin tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ovaska.

17.13 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Toivottavasti se, että tämä valiokunnan mietintö on yksimielinen, osaltaan osoittaa sen, että tämä olisi taksisodan ensimmäinen välirauha. En usko, että tämä on tuolla tolilla vielä se lopullinen rauhansopimus, mutta edes suunta olisi oikea, se, että vihdoinkin päästäisiin en sano täysin siihen tilanteeseen, mikä joskus on ollut, mutta kohti sitä. Tiedätte, mitä tarkoitan. Tässä on hyvät lausumat, mitä tulee näihin kohtiin saatavuuden parantamisesta ja lisäksi tietysti näistä sote-kyhydeistä. Ja tunnistettavuuden parantaminen on siellä myöskin hoidettu, ei lausumissa mutta muuten.

Mutta asia, johon vielä haluan kiinnittää huomiota, on juuri se, mitä edustaja Kivisaarikin totesi, tämä erityisryhmien tarpeiden huomioiminen. Se huomioidaan nyt siellä kokeissa. Tästä harva se viikko tulee taksiyrittäjiltä tuolta maakunnista palautetta. He puhuvat tietysti omasta kollegakunnastaan. Ja kun tiedetään, että mummot jätetään kasseineen siihen kaupan ovelle eikä viitsit nouta taksista auttamaan yhtään, niin toivottavasti edes se nyt auttaa, että tämä prosessi saataisiin kuntoon ja saataisiin tätä asiakaspalveluhenkeä myöskin näiden kokeiden kautta, niin että tietää, ollaanko oikealla alalla vai ei. Kyllä minä ymmärrän hyvin näitä taksiyrittäjiä, jotka ovat viestiä laittaneet tästä, että jos ei asiakaspalvelu kiinnostaa, niin kannattaa etsiä muita hommia. He ovat ylpeitä omasta työstänsä ja haluavat myöskin sitä omaa alaansa parantaa, ja toivottavasti tämä mietintö nyt tukee sitä työtä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Soinikoski.

17.14 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä siis korjataan surullisen kuuluisan taksiuudistuksen epäkohtia. Epäkohdat ovat hyvin eduskunnan tiedossa, ja tilannekuva on entisestään tarkentunut lainvalmistelun aikana valiokunnan kuulemien kymmenien asiantuntijoiden ja asiantuntijalausuntojen pohjalta. Ongelmakohdat liittyvät muun muassa taksipalvelujen turvallisuuteen, taksien saatavuuteen, hinnoittelun läpinäkyvyyteen ja harmaan talouden torjuntaan.

Isommassa kuvassa taksilaki on tietenkin osa liikennejärjestelmän kehittämisen kokonaisuutta. Hallituksen esityksen tavoitteena on osaltaan palauttaa kuluttajien luottamus taksipalvelun laatuun ja vakauttaa alan toimintaympäristöä. Seuraavaksi voimmekin suunnata katseet taksipalvelujen pitkäjänteiseen kehittämistyöhön, sillä uudistuksia tarvitaan myös jatkossa.

Arvoisa rouva puhemies! Taksipalveluiden merkitys erityisesti harvaanasuttujen alueiden matkaketjujen kannalta on hyvin keskeinen. Tällä hetkellä taksien saatavuudessa on haja-asutusalueilla suuria haasteita, joita pelkästään nyt käsittelyssä olevalla esityksellä ei pystytä korjaamaan. Tähän myös valiokunta on kiinnittänyt huomiota ja ottaa ponnekkaasti kantaa lausumaehdotuksessaan. Taksit voivat parhaimmillaan paikata joukkoliikenteen aukkoja harvemmin asutuilla alueilla. Matkustajamäärät ovat Suomessa monin paikoin

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

liian pieniä säännölliselle linja-autoliikenteelle, ja näillä alueilla taksit ovat tulevaisuudessa yhä merkittävämpi osa julkista liikennettä.

Myös meillä Hämeeissä on hyviä kokemuksia niin sanotuista kutsutakseista, joilla voidaan hoitaa säännöllistä asiointiliikennettä syrjäkyliltä keskustajamaan ja lähikaupunkiin. Näillä pienemmän mittakaavan joukkoliikennetaksilla on merkittävä rooli myös liikenneköyhyyden vähentämisessä.

Arvoisa rouva puhemies! Muutama sana erityisryhmien taksipalveluista, joiden laatua pyritään nyt parantamaan vapaaehtoisella erityisryhmien kuljettajakoulutuksella: Kuten todettu, Kela-kytten kilpailutukseen ja järjestämiseen liittyvät asiat kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle eivätkä näin ole osa tätä kyseistä hallituksen esitystä. Kuten esityksen perusteluissa tuodaan esille, hallinnonalat ylittävä työ julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseksi on kuitenkin käynnissä osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteitä. Tavoitteena on vahvistaa näiden kuljetusten saatavuutta ja alueellista vaikuttavuutta.

Taksipalvelut osana kestävää ja fossiilitonta liikennettä, sujuvia matkakettejuja sekä alueellista oikeudenmukaisuutta — siinä, arvoisa rouva puhemies, muutama taksialaa koskeva tulevaisuuden haaste, joihin lähdetään seuraavaksi etsimään kestäviä ratkaisuja.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tolvanen.

17.17 Kari Tolvanen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tämä meidän mietintömme on minusta erinomainen. Valitettavasti tässä taksiuudistuksessa menttiin taannoin aivan liian kovaa vauhtia ja liian pitkälle ja se epäonnistui. Nyt olemme tehneet tämän korjaussarjan numero 1, ja todennäköisesti ja toivottavasti vielä tulee korjaussarja numero 2, kun meillä jäivät työt vähän kesken.

Nostan tästä muutamia asioita esille:

Tärkeintä minusta on tällä hetkellä, että saadaan palautettua luottamus tähän suomalaiseen taksijärjestelmään, joka oli aikaisemmin todella luotettava, ja yksi tärkeä seikka siinä on valvonta. Nyt me olemme tähän valvontaan kiinnittäneet huomiota, koska me tiedämme, että etenkin täällä pääkaupunkiseudulla on tietynlaisia reviiiritaisteluja ollut taksitolpilla, asiakkaita on kohdeltu huonosti, kuljettajat ovat tapelleet keskenään. Näinhän ei saa olla. Jos ei ole valvontaa, niin harmaa talous rehoittaa, kilpailu vääristyy ja sen lisäksi tulee näitä lieveilmiöitä, joita mainitsin.

Tärkeä asia tässä on, kuten olemme esittäneet, että perustettaisiin joku taksitarkastajan tyyppinen toimi. Näin oli aikaisemmin, ja se piti taksinkuljettajia kurissa tarvittaessa. Nyt hän on jo niin, että näillä suurimmilla, hyvin toimivilla taksiyhtiöillä on omat taksitarkastajat, ja se perustuu näiden yhtiöiden sopimuksiin, mutta me haluamme, että kaikkia takseja ja valvotaan viranomaistoimintona, koska ne ongelmat ovat etupäässä olleet nimenomaan näissä, käytetään nyt nimitystä, villoissa takseissa, ja niihin pitää puuttua. Se ei riitä pelkästään, että poliisi, Traficom ja verottaja tekevät yhteisiskuja satunnaisesti, nekin ovat hyviä, mutta se ei pelkästään riitä, vaan pitää olla esimerkiksi pääkaupunkiseudun alueella pari kolme — ei niitä sen enempää tarvita — pysyvää taksitarkastajaa, joille kansalaiset voivat valittaa huonosti käyttäytyneestä taksikuskista tai sitten jos on tullut kohdelluksi väärin. Samoin muut taksinkuljettajat voivat ilmoittaa kollegoistaan, jotka toimivat väärin, ja ennen kaikkea näiden taksitarkastajien pitää aika ajoin heittää ne sandaalit pois jalasta ja panna bootsit jalkaan ja mennä tuonne kentälle ihan oikeasti valvomaan sitä liikennettä,

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

mitä taksit tekevät. Se tuo tämmöisen ennaltaehkäisevän vaikutuksen, ja täytyy sanoa, että se hillitsee näitä väärinkäytöksiä.

Tässä on monia muitakin hyviä asioita, muun muassa taksien tunnistettavuus, taksikuvun käyttö. Me olisimme kyllä vielä nämä värilliset rekisterikilvetkin halunneet, mutta se ei nyt ollut mahdollista. Samoin tämä kyytien läpinäkyvyys, kuljettajan koulutus ja kuljettajien kielitaito: suomi tai ruotsi pitää olla kielitaitona. On isoja ongelmia aika ajoin etenkin vanhemmilla ihmisillä, jos kuljettaja ei hallitse mitään tunnettua kieltä, ei edes englantia. Se ei ole pelkästään asiakaspalvelukysymys, vaan se on myös turvallisuuskysymys.

Tämä meidän mietintömme on hyvä, ja toivottavasti saadaan vielä ministeriltä korjausarja numero kakkonen tämän kauden aikana. Ministerihän lupaa tämän ilman muuta, eikö niin?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kautto.

17.20 Juho Kautto vas: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Voi vissiin sanoa tänä päivänä, että tässä työssä kokee harvinaista onnistumisen tunnetta, kun tähän taksilakiin saadaan vihdoinkin korjausta. Sen tosin tietysti voi sarkastisesti sanoa, että nykyinen on niin huono, että kaikki on parannusta.

Tässä valiokunnan puheenjohtaja Kymäläinen kyllä jo ansiokkaasti esitteli näitä yksityiskohtia, eli en mene niihin tarkemmin. Niin kuin edustaja Tolvanenkin sanoi, niin siellä on paljon hyviä asioita, taksikuvun tuleminen pakolliseksi, ja oli puhetta myös näistä värillisistä rekisterikilvistä, mitä alan toimijat ehkä osittain esittivät, mutta sitä ei sitten kuitenkaan katsottu asiantuntijakuulemisissa semmoiseksi, että se olisi kovin vahvasti tänne mietintöön tullut. Sitten tärkeänä kohtana toki tämä harmaan talouden torjunta, että saadaan nämä taksamittarit sinne pakolliseksi tai muu vastaava laite, ja tietenkin kuljettajien koulutusvaatimukset.

Itse yhdyn kyllä kanssa kiitoksiin tästä valiokunnan työskentelystä. Meillä ei ollut mitään hallitus—oppositio—asetelmaa siellä, vaan kyllä kaikki tahtoivat yhteisesti ehdottomasti korjauksia tähän asiaan. Minun mielestäni käsittely oli hyvin seikkaperäinen, asiantuntijoita oli kymmeniä, ja kuitenkin saatiin mietintö hyvin pitkälti yhteisesti sorvattua.

Erityisen tyytyväinen minä olen näihin pariin lausumaan, jotka tänne ovat tulleet.

Tässähän oli keskeisenä tavoitteena muun muassa tämä taksien saatavuuden parantaminen harvaan asutuilla alueilla, mutta itse hallituksen esityksessä siihen ei kovin paljon vastauksia tullut. Nyt me saatiin sinne mielestäni kohtuullisen jämäkkä lausuma, missä edellytetään, että valtioneuvosto arvioi ja toteuttaa viipymättä kaikki lainsäädännölliset ja muut toimenpiteet, jotka tarvitaan taksipalveluiden saatavuuden parantamiseksi eri alueilla. Tämä on aivan keskeinen asia suuressa osassa Suomea. Tällä taksilain korjaamisella ei ole juuri mitään merkitystä, jos alueilla ei ole ylipäätään taksia saatavilla.

Toinen lausuma koski näitä julkisesti tuotettuja kuljetuksia eli pääsääntöisesti näitä Kela-kyytejä. Tämähän ei ollut kanssa tässä esityksessä mukana, mutta katsottiin kuitenkin, että tähän annetaan lausuma, koska tämä niin keskeisesti liittyy kuitenkin näitten taksien elinkeinon harjoittamiseen erityisesti maakunnissa. En lähde sitä lausumaa toistamaan, mutta siinä on hyvin jämäkästi tekstiä, että tätä poikkihallinnollisesti yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa toteutettaisiin.

Minusta tämä on hyvä alku, ja toivottavasti todellakin ministeri Harakka vielä keksii enistä parempia ehdotuksia taksialan korjaamiseksi.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiviranta.

17.24 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Viime vaalikaudella voimaan tulleen bernerläiseen liikennepoliittiseen uudistukseen jäi taksien osalta ongelmia, joita nyt korjataan. EU:n mittauslaitedirektiivin mukaisen taksamittarin tai vastaavan järjestelmän käyttö on verovalvonnan toteutumisen kannalta erittäin tärkeää, joten tämän edellyttäminen on selkeä parannus nykytilaan. Lisäksi on erinomainen asia, että taksiliikenneluvan saaminen edellyttäisi yrittäjäkoulutusta ja tätä koskevan kokeen läpäisemistä. Vielä tärkeämpää on, että taksinkuljettajan ammattijoluvan saamiseksi vaaditaan alan perusosaamista ja asiakastoimintaa palvelevan kurssin ja kielikokeen suorittamista.

Me tarvitsemme ammattitaitoisia ja osaavia taksinkuljettajia. Yhtä lailla tarvitsemme taksiyrittäjiä, jotka maksavat heille kuuluvat verot ja muut lakisääteiset maksut.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergqvist.

17.25 **Sandra Bergqvist r:** Värderade talman! Jag vill börja med att tacka utskottet och ordförande Kymäläinen för ett bra arbete i den här frågan. Vi har varit enade över partigränserna och i arbetet med att föra det här viktiga lagförslaget framåt. Jag välkomnar lagförslaget och understödjer varmt att man genom propositionen försöker finna lösningar på de missförhållanden som uppstått i taxitrafiken och på de brister som framkommit i lagstiftningen.

Hela branschen har lidit av den vilda västern som uppstod efter den förra revideringen av lagen, och målet är nu att återskapa förtroende och en fungerande taxitrafik. Vi har i utskottet speciellt fäst uppmärksamhet vid tillgänglighet och pålitlighet — någonting branschen nu tampats med. Jag vill poängtera några saker.

Taksitoiminta on palvelualan ammatti. Turvallisen ja luotettavan toiminnan kannalta on välttämätöntä, että taksinkuljettajalla on tietyt perustaidot. Siksi on erittäin tervetullutta, että taksinkuljettajien koulutusta täsmennetään.

Taksipalveluja käytetään useimmiten silloin, kun on päästävä jonnekin nopeasti ja kätevästi, mutta syystä tai toisesta ei pysty itse ajamaan. Taksipalvelujen saatavuus on siten erittäin tärkeää sekä kaupunkialueilla että harvaan asutuilla alueilla. Taksipalvelujen merkitys harvaan asuttujen alueiden kuljetusketjujen kannalta on hyvin keskeinen varsinkin siellä, missä julkista liikennettä ei ole. Taksipalvelujen saatavuus on iso ongelma harvaan asutuilla alueilla. Korostimme tätä valiokunnassa, ja ehdotamme siksi myös lisätoimenpiteitä ongelman korjaamiseksi.

Vaikka julkisesti tuetuista Kela-kuljetuksista ei varsinaisesti tässä ehdotuksessa säädetä, on tärkeää, että myös tätä järjestelmää tarkistetaan. Kela-kuljetusten ongelmat kulkevat nimittäin usein käsi kädessä taksipalvelujen saatavuusongelmien kanssa. Eri alueiden erityistarpeet on otettava huomioon tässä asiassa. Saaristossa ja harvaan asutuilla alueilla on tärkeää, että paikallinen taksinkuljettaja saisi hoitaa Kela-kuljetukset. On tapauksia, joissa kaupungista tuleva taksinkuljettaja on kieltäytynyt ajamasta potilasta kotiin asti, koska matka sisältää lauttoja ja paluumatka olisi kestänyt liian kauan lautta-aikataulujen johdosta. Tarpeettomat edestakaiset ajot ja kaksinkertaiset ajot minimoidaan tällaisissa tapauksissa käyttämällä paikallisia taksipalveluita. Toivon, että sosiaali- ja terveysministeriö nopealla aikataululla ryhtyy käsittelemään Kela-kuljetusten ongelmia.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Värderade talman! Det här lagförslaget är behövligt och värt att understödjas. Det här lagförslaget är ett stort steg mot en tillförlitlig taxiverksamhet.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aittakumpu.

17.28 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa puhemies! Kiitos ensinnäkin valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Kymäläiselle hyvästä ja selkeästä asian esittelystä. Aivan kuten edellä kuulimme, taksiala on palveluala, jossa keskeistä on luottamus, ja on tärkeää, että taksi-kyytiä tarvitseva ihminen tuntee olonsa ja kyytinsä turvalliseksi ja että kaikki toimii niin kuin pitääkin.

Arvoisa puhemies! Suomalaiset taksiyrittäjät ja -kuljettajat varmastikin pääsääntöisesti ovat hyvin ammattitaitoista väkeä ja tekevät työnsä todella korkealla ammattitaidolla ja hyvällä asenteella, mutta niin kuin on kuultu, ongelmia alalla on, ja on tärkeää, että niihin nyt pystytään tämän lakipaketin kautta osittain puuttumaan, mutta olemme myöskin tietoisia siitä, että edelleen myöskin korjattavaa jää. Ja pidän itsekin hyvin tärkeänä näitä lausumia, joita valiokunnassa nyt tänne yksimielisesti saimme, ensinnäkin siitä, että taksipalvelujen saatavuus koko maassa tarvitsee parantamista, ja toiseksi siitä, että näiden julkisesti tuettujen kyyditysten, kuten Kela-taksien ja koulukyytien, saatavuudesta tulee huolehtia.

Arvoisa puhemies! Nyt taksialaa koskeviin lakeihin tehdään monia tarpeellisia muutoksia, ja näistä nostaisin esiin tämän taksien tunnistettavuuden paranemisen, kun taksivalaisin tulee pakolliseksi. Valiokunnassa tosiaan kuulimme hyvin seikkaperäisesti myöskin siitä mahdollisuudesta, jota muun muassa moni taksiyrittäjäkin on toivonut, että saataisiin näihin esimerkiksi värilliset rekisterikilvet ja sitä kautta tätä tunnistettavuutta lisää. Mietintöön jätimmekin vahvan toiveen siitä, että tätä asiaa pitää edelleen selvittää ja arvioida mahdollisuudet näiden taksikilpien käyttöönottoon.

Nostaisin esille myös tämän hinnoittelun. On todella tärkeää, että tähän nyt saadaan selkeyttä. Se on asiakkaan kannalta mutta pitkällä aikavälillä myös yrittäjien ja kuljettajien etu, että tähän hinnoitteluun tulee selkeyttä. Ja yrityselämän näkökulmasta pidän erittäin hyvänä myös sitä, että näiden koti- ja matkailupalveluyritysten palvelukokonaisuuteen sisältyvään kuljetustoimintaan ei jatkossa vaadittaisi taksiliikennelupaa. Tämä vähentää byrokratiaa näissä tämentyypisissä yrityksissä ja antaa uusia lisäansaintamahdollisuuksia näille yrityksille.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

17.30 Mikko Ollikainen r: Arvoisa rouva puhemies, ärade fru talman! Taxireformen som genomfördes under förra mandatperioden skapade faktiskt mycket diskussion och också en hel del missnöje. Jag är väldigt glad över att vi i regeringsförhandlingarna tog upp detta, och de problem som fanns där har nu åtgärdats mycket bra.

Visst, det hör nog till god kutym att man inte direkt öppnar nyligen gjorda beslut, men reaktionerna på taxireformen var så kraftiga — det var ett mindre lyckat beslut — och därför måste man kunna damma av sådant och ompröva sådant om det inte fungerar. Överlag är den här propositionen ett mycket viktigt steg för att göra taxiverksamheten mer tillförlitlig igen. Vi har alla via olika kanaler kunnat ta del av olika missförhållanden och genom vissa förändringar försöker man finna lösning på dem. Jag lägger väldigt stor vikt vid att man är eniga i kommunikationsutskottet i sitt betänkande.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

On todella hienoa, että liikenne- ja viestintävaliokunta on ollut yksimielinen lausunnossaan. On hyvä, että nyt on tehty korjausliikkeitä ja esityksellä pyritään tehostamaan harmaan talouden torjuntaa, kehittämään kuljettajien koulutusta ja edistämään tasapuolisten kilpailuedellytysten saavutettavuutta.

Tuen valiokunnan kirjausta, että valiokunta pitää taksipalvelujen saavutettavuutta erityisesti harvaan asutetuilla alueilla keskeisenä ongelmana, johon esityksessä ei esitetä riittäviä ratkaisuja ja toimenpiteitä. Minun mielestäni on hyvä, että tämä asia nyt nostetaan esille. Asun itse maaseudulla ja on omaa kokemusta tästä.

Valiokunta on mielestäni todella hyvin huomioinut tärkeitä näkökulmia tässä kokonaisuudessa. Ajattelen esimerkiksi taksinkuljettajien koulutusta ja kokeita, kieliosaamista ja sen myötä saavutettavuutta ja luottamusta, mitä tässä on tullut esille.

Propositionen syftar till att effektivera bekämpningen av svart ekonomi, utveckla förarbildningen och främja konkurrensvillkor. Just den här tillgängligheten på landsbygden och i skärgården är jätteviktig och det här tycker jag man har lyft fram på ett bra sätt i kommunikationsutskottet. Bra också att man har lyft fram de här förarproven och också språkkunskaperna, det är jättebra.

I den här helheten ingår inte skolskjutsarna, de offentliga skolskjutsarna, och FPA-transporterna. De här hör under social- och hälsovårdsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet, men jag ser fram emot att de här ministerierna samordnar sig nu och försöker finna en lösning så att vi hittar en lösning kring det här ganska snabbt. Lagen är välbehövlig och det är viktigt att konsekvenserna av den här lagen följs upp så att vi blir klokare. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

17.35 Paula Werning sd: Arvoisa puhemies! Edellinen liikennepalvelulaki tuli voimaan vuoden 18 kesäkuun alussa, ja voidaan sanoa, että siitä se heikennys sitten alkoikin, mitä taksialaan tulee. Lain seurauksena taksialalle tulo helpottui, taksilupien kiintiöistä luovuttiin eikä taksiyrittäjältä vaadittu enää yrittäjäkoulutusta. Enimmäishinnoista luovuttiin, ja hinnoittelusta tuli vapaata. Myös kuljettajalle asetettavia vaatimuksia kevennettiin. Epävarmuus alaa kohtaan lisääntyi ja kuluttajan luottamus palvelun laatuun heikkeni. Lisäksi taksipalvelujen hintojen hahmottamista ja vertailua pidettiin hankalana. Kaikki edellä mainittu huomioiden olikin täysin ilmeistä, että hallitusohjelmaan kirjattiin taksilain korjaaminen, ja sitä työtä tässä nyt on tehty ja tehdään tälläkin hetkellä.

Yksi liikenne- ja viestintävaliokunnan suurista urakoista saatiin valmiiksi, kun mietintö valmistui ja tämä taksilain korjauspaketti saatiin sen myötä tänne istuntosaliin käsittelyyn. Tämän hallituksen esityksen tarkoituksena on korjata taksitoiminnassa havaittuja epäkohtia. Erityistä huomiota vaativat turvallisuuteen, harmaan talouden torjuntaan, hinnoittelun läpinäkyvyyteen ja taksien saatavuuteen liittyvät parannukset.

Käydessäni keskusteluja taksialalla olevien henkilöiden kanssa yksi usein esille noussut asia ovat olleet taksinkuljettajan koulutukseen liittyvät ongelmat. On hyvä, että huoli on huomioitu myös lainvalmistelussa. Esitys on, että taksinkuljettajakokeen sisältöä täsmennetään lain tasolla ja että kokeen suorituksessa vilpistä seuraa automaattisesti 6 kuukauden kielto, jotta voi sitten uudelleen lähteä koetta suorittamaan. Näen hyvänä myös sen, että pa-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

nostetaan vapaaehtoisuuteen pohjautuvaan koulutukseen koskien erityisryhmien kanssa toimimista.

Arvoisa puhemies! On aivan välttämätöntä, että asiakas saa palvelua ymmärrettävästi. Siksi onkin hyvä, että taksinkuljettajalta tullaan edellyttämään riittävää kielitaitoa. Tämä tulee olemaan tärkeässä roolissa myös taksinkuljettajakokeen suorittamisessa, sillä siitä tulee hyväksytyksi selviytyä itsenäisesti joko suomen tai ruotsin kielellä. Itse näen, että näillä toiminnoilla on suora vaikutus parempaan laatuun ja turvallisuuden lisäämiseen.

Taksilakiin tulee myös lisää sääntelyä koskevaa valvontaa ja Y-tunnuksen pakollisuus taksiluvan myöntämiseksi. Jatkossa kuljettajalla on oltava taksissa mukana taksiliikennelupa tai sen jäljennös sekä muita määrättyjä asiakirjoja ja todistus pakollisesta yrittäjäkoulutuksesta ja -kokeesta. Myös taksivalaisin on otettava käyttöön. Näillä toimilla pyritään purkamaan ja torjumaan alalla vallitsevaa harmaata taloutta.

Nyt kun sääntelyä sitten lisätään, on tärkeää, että sen toteutumista myös valvotaan. Valvonnalla on keskeinen merkitys esimerkiksi tasapuolisen kilpailutuksen edellytysten toteuttamiselle, palvelujen turvallisuudelle ja harmaan talouden torjunnalle. Valvonnan tehostaminen tulevaisuudessa vaatii varmaankin vahvaa yhteistyötä eri viranomaisten välillä, eikä voida unohtaa myöskään siihen tarvittavia ja saatuja riittäviä resursseja.

Arvoisa puhemies! Hinnoittelun nykytilanteen haasteellisuus on noussut myös vahvasti esille, ja onkin välttämätöntä, että hinnoittelua koskevaa sääntelyä täsmennetään jatkossa paremmin. Hallituksen esityksen mukaan taksissa on oltava selvästi näkyvissä esimerkkimatkan hinta, jollei taksikyydin hinta ole kiinteä. Tarkoituksena on lisätä hinnoittelun läpinäkyvyyttä ja parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia arvioida taksimatkan hintaa. Lisäksi enimmäishintojen säännöksiä muutetaan.

Arvoisa puhemies! Vaikka jokainen tietää, että taksiuudistusta edeltävään tilanteeseen ei ole paluuta, niin työ taksilainsäädännön korjaamiseksi on alkanut ja tässä on päästy hyvään vauhtiin. Nyt onkin sitten siellä sosiaali- ja terveysministeriössä pikaisesti syytä jatkaa työtä ja uudistusta esimerkiksi julkisesti tuotettujen kuljetusten, kuten Kela-kyytien, toteutumista koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Tämä monia parannuksia sisältävä taksilain korjauspaketti tulee todella tarpeeseen, ja päätös uudistuksen etenemisestä on nyt täällä eduskunnassa ja eduskunnan käsissä. Valiokunnan mietintö oli yksimielinen, ja toivon, että myös eduskunta näkee tämän hallituksen esityksen hyväksymisen välttämättömänä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Essayah.

17.39 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä taksilain korjaussarjana tunnettu paketti on saanut valiokunnassa hyvän käsittelyn. Valiokunnassa on kiinnitetty huomiota toki niihin keskeisiin korjaussarjan asioihin — taksien tunnistettavuuteen, kuljettajien koulutukseen ja kokeisiin, kieliosaamiseen, hinnoittelun läpinäkyvyyteen ja harmaan talouden torjuntaan sekä erityisryhmien asemaan — mutta olen erityisen tyytyväinen valiokunnan työssä ensinnäkin siihen, että tämä valiokunnan mietintö on yksimielinen, mutta myös siihen, että kahteen asiaan otettiin valiokunnassa hyvin jyrkästi, hyvin painavasti kantaa. Ne ovat niitä asioita, jotka eivät tälläkään hetkellä vielä toimi, ja vaikka tämä uudistussarjakin saadaan läpi, niin niihin edelleen jää puutteita. Siinä mielessä noista lausumista, jotka tuonne on muotoiltu — ja erityisesti kun katsoo, miten lausumia on perusteltu — löytyy kyllä hyvinkin terävä kritiikki tähän nykytilanteeseen, eli täällä selkeästi sanotaan: ”...erityisesti

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

harvaan asutuilla alueilla keskeinen ongelma, johon esityksellä ei esitetä riittäviä ratkaisuja ja toimenpiteitä. Tältä osin jatkotyölle on olemassa selkeä tarve.” Elikkä varmasti ministeri ja ministeriö eivät paljon, voisiko sanoa, parempaa ohjeistusta ja selkeämpää ohjeistusta voi saada täältä eduskunnan puolelta kuin että nyt tähän odotetaan oikeasti parannuksia. Tietysti tässä on viitattu siihen, että tämä esitys lähinnä parantaa viranomaisten mahdollisuuksia saada tietoja palveluiden saatavuuden tilanteesta, mutta oikeasti se ihminen sitten siellä haja-asutusalueella tyhjällä tolalla taksiautoa odotellessaan tarvitsee sen taksiauton sinne, elikkä tähän tulee sitten seuraavaksi kiinnittää erityinen huomio.

Sitten toinen asia, mikä on kansan huulilla, ovat edelleenkin nämä Kela-kyytien ongelmat ja siihen liittyvät kummallisuudet. Myöskin näitten välityskeskusten edelleenkin epämääräiset kilpailutukset, hinnoittelut hiertävät siellä taustalla. Ei ole kauaa siitä, kun Itä-Suomessa nämä samat asiat nousivat jälleen kerran julkisuuteen, lehtien otsikoihin. Siinä mielessä on tärkeää, että tässä kiinnitetään huomiota tähän toiseen edelleen ongelmana olevaan kohtaan, julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämiseen ja niitten haasteitten ratkaisemiseen yhteistyössä alan toimijoitten kanssa. Tätä monet maaseudun ja haja-asutusalueitten taksiryttäjät todellakin toivovat. Kysymys on heidän leivästään ja tulevaisuudestaan ja useimmiten perheyrittysten kohdalla myös siitä, kannattaako sitten siirtää sitä yritystä enää seuraavalle sukupolvelle vai jääkö se sitten siihen, jos koetaan, että alan sääntely on tehnyt vähintäänkin vaikeaksi ellei melkein mahdottomaksi tehdä kannattavaa yritystoimintaa siellä. Siinä mielessä olen tyytyväinen, että täällä näin selkeäsanaisesti valiokunnasta annetaan edelleen ohjeita ministeriön suuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pelkonen.

17.42 Jaana Pelkonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Salissa on kuultu tänään paljon hyviä ja kattavia ja tyhjentyviä puheenvuoroja tähän tarpeelliseen ja odotettuun hallituksen esitykseen ja valiokunnan hyvään yksimieliseen mietintöön liittyen, jota monessa puheenvuorossa on jo tänään kiitelty.

Kuten edustaja Tolvanen kiteytti hyvin, tätä voidaan siis pitää ensimmäisenä korjaussarjana ja toista, seuraavaa korjaussarjaa odotetaan. Työtä siis vielä riittää jatkossakin. Luottamus ja sen palauttaminen on kaikkien osapuolten kannalta oleellista.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Könttä.

17.42 Joonas Könttä kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä todella on hyvä ja tarpeeseen tullut hallituksen esitys, ja omastakin puolestani kiitokset sekä ministerille että valiokunnan puheenjohtajalle ja kaikille valiokunnan jäsenille. Yksimielinen mietintö on aina kunnioitettava osoitus siitä, että eduskunnassa voidaan tehdä hyvää yhteistyötä, ja niin toden totta myös tehdään.

Nostan esiin täältä muutamia keskeisiä kohtia, joita valiokunta huomioi ja joita tulevaisuudessakin pitää vielä seurata ja tarkastella, miten näihin kysymyksiin voidaan vastata, kun maailma ja Suomi muuttuvat.

Ensimmäisenä harvaan asutut alueet ja maaseutumaiset alueet: On tärkeää, että näillä alueilla, joilla palveluntarjonta on heikentynyt, pystytään tulevaisuudessa entistä paremmin turvaamaan sitä palvelutarvetta. Yksi keino, johon tässä mietinnössä annetaan jo hie-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

sanottu päivystysrinki. Siihen nyt viranomaisilta on tullut jo evästystä, ja mielestäni tätä asiaa pitää seurata tulevaisuudessa, pystytäänkö se toteuttamaan siten, että kuitenkin pidetään markkinat avoimena kaikille toimijoille. Tämä on mielestäni keskeistä ennen muuta tuolla haja-asutusalueilla, missä palvelutarjonta on valitettavasti heikentynyt.

Toisena asiana valiokunta kiinnitti huomiota tunnistettavuuteen, ja sitä nyt parannetaan. Mutta nämä taksikilvet, joita osa alan toimijoista on toivonut, eivät tässä kohtaa nyt etene. Mielestäni, aivan kuten mietinnössä todetaan, tätä pitää nyt tulevaisuudessa vielä harkita, koska osa niistä teknisistä esteistä, joita meille esiteltiin, ei kuitenkaan ehkä ollut senkaltaisia esteitä, että ne olisivat muodostuneet todellisiksi, ja siksi tämä taksikilpiasia on mielestäni sellainen, johon vielä on hyvä palata.

Kolmantena, arvoisa rouva puhemies, kuljettajien koulutus ja kokeet: Meillä on erittäin paljon, valtaosa, erittäin hyviä taksiyrittäjiä ja henkilöitä, jotka ovat töissä taksiliikennealalla, mutta jotta kaikki olisivat yhtä hyviä kuin valtaosa, on tärkeää, että nämä koulutustapahtumat ja kokeet ovat asianmukaisia ja että nämä kokeet täytyy yksin tehdä, jotta kielitaito suomessa tai ruotsissa on riittävä ja että näitä kokeita myös valvotaan, niin että siellä ei esiinny minkäänlaista vilppiä.

Neljäntenä, viimeisenä huomiona on ylipäättään valvonta ja harmaa talous: Näinhän se on, että vaikka kuinka hyvää lainsäädäntöä me täällä eduskunnassa tekisimme, on oltava myös valvontaa ja sanktioita, jotta he, jotka sitten järjestelmää käyttävät väärin, joutuvat siitä myös vastuuseen. Mielestäni ne esitykset, joita valvonnan osalta on tehty, ovat sellaisia, joita täytyy kyllä harkita, koska tämä ikävä ilmiö, sääntöjen rikkominen ja verojen kiertäminen, kyllä sitten mustaa niitä rehellisiä yrittäjiä, joita valtaosa taksialalla on. Sen takia valvonnan merkitys on äärettömän tärkeä.

Näillä huomioilla kiitokset vielä kaikille tästä hyvästä yhteistyöstä!

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukka Mäkynen.

17.46 Jukka Mäkynen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys on hyvä, ja olen tyytyväinen siitä, että esitykseen on sisällytetty myös perussuomalaisien huomioita. Olimme aikanaan ajamassa esimerkiksi sitä, että jatkossakin taksiyrittäjällä on suomalainen Y-tunnus. Nyt se on tulossa, ja toivottavasti Y-tunnuksen pakollisuus vähentää myös harmaata taloutta.

Myös turvallisuus taksialalla kohenee, kun kuljettajille on tulossa pakollinen kurssitus, jossa myös suomen kielen taito ja ymmärrys todennäköisesti vaaditaan. Koska koulutuksen jälkeen taksinkuljettajalla on vaadittava hyvä paikallistuntemus, niin taksia ei jatkossa myöskään lähdetä ajamaan pelkästään GPS:n varassa.

Olemme kantaneet huolta myös taksipalvelujen hinnoittelusta, taksimittarista ja kuitinantovelvollisuudesta. Nyt tähänkin puoleen on tulossa parannus.

Kannatan lämpimästi tätä esitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Jostakin syystä näissä meidän sähköisissä näytöissämme näkyi, että puhuja olisi ollut edustaja Halla-aho, mutta kyllä se oli Jukka Mäkynen, tämä korjauksena. Toivotaan, että saamme sen kuntoon seuraavan puhujan kohdalla. — Eliikkä seuraavana olisi edustaja Salonen, joka on poissa. — Sitten edustaja Ketunen.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

17.47 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on käyty tänään hyvää keskustelua. Tosiaan nythän puhutaan uudistuksesta, jolla korjataan tämän niin sanotun taksilain valuvikoja. Tässä vaiheessa haluan huomioda myös sen, että liikenne- ja viestintäministeri seuraa tätä keskustelua. — Kiitoksia, että olette läsnä.

Tosiaan korjauksia tehdään. Suomalainen on aina luottanut taksin luotettavuuteen ja laatuun, ja huoli taksipalveluiden laadusta esimerkiksi tämän harmaan talouden torjunnan osalta on nostettu tässä mietinnössä hyvin esille, ja korjaukset ovat nyt oikeaan ja hyvään suuntaan.

Haluan vain muutamana noston tuoda esille.

Tämä taksien tunnistettavuus: Hieno homma, että taksivalaisimet tulevat nyt pakolliseksi. Asiakkaat tietävät, mikä auto on taksi.

Taksinkuljettajien koulutuksen osalta toivon, että asiakkaan ei tulevaisuudessa tarvitse näpytellä Google Maps -ohjelmaan sitä asiakkaan omaa määränpäättä, vaan kun asiakas sanoo, mihin mennään, niin kuljettaja osaa sitten asiakkaan sinne viedä.

Taksamittarit pakolliseksi, loistava homma. Erittäin tärkeä asia on se, että tähän lain noudattamisen valvontaan löytyy ne riittävät panostukset.

Ja vielä viimeisenä: taksipalveluiden saatavuutta on hyvä parantaa, ja siitähän valiokunta on myös tuossa lausumassaan ehdotuksen jättänyt.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Huttunen.

17.49 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Taksitoiminta näyttää näin maaseudun ihmisestä kovin erilaiselta täällä Helsingissä kuin siellä meillä kotona Pohjois-Karjalassa, varsinkin harvaan asutulla maaseudulla, jota Itä- ja Pohjois-Suomessa on erittäin paljon. Kun täällä Helsingissä tulee tuonne asemanseudulle, takseja on valtava määrä. Ne ovat kovin eri tavalla tunnistettavissa, ja myös niitten rahastusjärjestelmät ovat kovin erilaisia. Meillä Pohjois-Karjalassa taas on ongelma se, että jos haluaa varmasti saada taksin, niin ainoa konsti nykyään on enää soittaa sille tutulle taksimiehelle, kenen numero on tallennettuna kännykkään ja kuka on edelleenkin yrittäjänä siellä Pohjois-Karjalassa.

Palautetta on kuitenkin tullut aivan saman verran sekä siellä Pohjois-Karjalassa että täällä pääkaupunkiseudulla, ja palaute on ollut pääasiassa negatiivista. Viesti on ollut hyvin selvä: tämä nykyinen taksijärjestelmä ei toimi.

Kannan vahvasti huolta myös erityiskyydeistä ja Kela-kyydeistä, joista myös täällä on ollut puhe useammankin edustajan toimesta, ja olisikin mielestäni selvitettävä jatkoselvityksissä, kuinka Kela-kyydit ovat toimineet, onko niistä tullut säästöjä ja ovatko käyttäjät olleet tyytyväisiä. Itse olen kuullut erittäin paljon myös kritiikkiä näistä Kela-kyydeistä, että ne eivät toimi. Olen myös kuullut, että ne toimivat aika järjenvastaisesti, kun saattaa naapurikunnasta kaukaakin tulla asiakkaalle kyyti hakemaan, vaikka taksiyrittäjä olisi aivan siinä naapuritalossa ja taksi seisoi tyhjänä siellä pihamaalla. Tiedän, että tämä ei liity suoraan tähän käsiteltävään asiaan, mutta toivon, että tätä jatkoselvitettäisiin tulevaisuudessa.

Taksipalvelujen saatavuuteen vaikuttavat vahvasti myös koulukyydit, ja ne ovat siellä harvaan asutulla maaseudulla ja muuallakin Pohjois- ja Itä-Suomessa erittäin tärkeä lisäelannon lähde taksiyrittäjille.

Kiitän erittäin paljon valiokuntaa. Te olette tehneet tosi hyvää työtä nytten näitten edellisen kauden virheiden korjaamiseksi, ja uskonkin, että näillä uudistuksilla taksiala lähtee

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

uudelleen kannattavaksi. Tämä on hyvä alku, ja varmaan tämänkin jälkeen tulee vielä paljon korjausesityksiä, mutta nytten niihin on tartuttava tomerasti ja korjattava näitä virheitä ja myönnettävä, että virheitä on tehty tässä asiassa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Laakso.

17.52 Sheikki Laakso ps: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin tämä edellisen hallituksen tekemä taksiuudistus oli käytännössä katastrofaalinen. Ja täytyy sanoa, että henkilökohtaisestikin on ollut vähän sellainen riippa tässä koko ajan mukana, kun olen oman työasuntoni hommannut Espoosta ja vuokraisäntäni on taksiyrittäjä. Taksiyrittäjä minun tänne tuloni jälkeen sai aivoinfarktin, ja jouduttiin sitten tekemään ohitusleikkausta ja sen semmoista, ja nytten tässä reilu kuukausi sitten hän sai sellaisen, että on sitten loppuvuoden tuolla hoidossa eikä tule ajamaan enää koskaan taksia. Ja syy on vain siinä, että kyseinen yrittäjä on vetänyt tämän taksiuudistuksen jälkeen aamusta iltaan töitä ja liki tappoi itsensä sillä työnteolla. Sen takia tämä on ollut todellakin tärkeää, että me saadaan tätä asiaa eteenpäin.

Totta kai tänne jäi vielä tässä ensimmäisessä paketissa asioita, jotka on saatava tietysti kuntoon. Ja vaikka tämä nyt onkin yksimielinen ja tavallansa tietyllä lailla voitaisiin toisiamme olalle taputtaa, niin toivottavasti ymmärretään, että tämä oli vasta, niin kuin edustaja Ovaska sanoi, välirauha, eli meillä työ jatkuu kyllä, ja koko touhu pitää saada oikeasti oikeanlaisiin uomiin tulevaisuudessakin.

Saatavuushan oli yksi sellainen asia, mikä oli ihan ykkösprioriteettina tätä valmistellessa, mutta tietysti ikäväksemme todettiin näin, että sitä ei sitten oltukaan valmisteltu käytännöllisesti katsoen ollenkaan. Toivon mukaan tämä homma tullaan sitten jatkossa korjaamaan ja tietysti sitten STM:n puolelle kuuluvat Kela-kyytiongelmien saadaan hoidettua. Ja yhtään ei ole huono, vaikka saataisiin sitä parempaa tunnistettavuuttakin myöhemmin. Senhän ei tarvitsisi välttämättä olla edes tämä paljon puhuttu värillinen kilpi, jolle tosin sillekään ei todennäköisesti ole mitään estettä, jos se halutaan laittaa kuntoon.

Mutta toivottavasti näiden osalta vielä palataan, kun totta kai varmasti tässä seuraavan puolen vuoden aikana huomataan sellaisia asioita, joita olisi hyvä vielä viilata tai korjata, ja saataisiin sitten tehtyä vielä vaikka tämän hallituskauden aikana toinen korjauspaketti näitten asioiden osalta.

Mutta kiitos hyvästä yhteistyöstä kaikkien kanssa, ketkä tätä hommaa ovat olleet väänämässä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kopra.

17.55 Jukka Kopra kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomalainen taksi on kautta aikojen ollut luotettava yön valopilkku. Olemme saaneet viime aikoina seurata julkisuudesta taksitoimintaan liittyviä eriskummallisuuksia ja outoja ilmiöitä, mutta kyllä minä silti luotan suomalaiseen taksiin ja taksinkuljettajaan edelleen.

Taksiuudistuksen myötä taksiala uudistui väärällä tavalla. Nyt on aika oikaista kurssi, ja siksi on hienoa, että liikenne- ja viestintävaliokunta päätyi korjaussarjan suhteen yksimieliseen mietintöön ja teki yksimielisesti myös hyviä lausumia ja ehdotuksia. Ymmärrykseni mukaan jatkoa seuraa ja on tulossa korjauspaketti kakkonen. Toivottavasti sen myötä yllönnit alalla saadaan kokonaan pois.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Jos tätä korona-aikaa ei lasketa, niin itsekkin käytän taksia hyvin paljon. Uudistuksen jälkeen on voinut havaita, ettei kaikilla uusilla kuljettajilla ole alan perinteiset pelisäännöt selvillä. On peräti noloa, kun näin asiakkaana on joutunut kirjoittamaan navigaattoriin kuskillle osoitteen, kun tällä ei ole kielitaitoa eikä kirjoitustaitoa eikä hän tiedä, mihin ollaan menossa. Kuljettajakokeen tasoa on syytä nostaa.

Kärhämät taksitolpilla eivät kuulu suomalaiseen yhteiskuntaan. Jos tällaista tapahtuu, ovat sekä lainsäätäjät että viranomaiset epäonnistuneet. Säännöt pitää saada selviksi ja alalle sopimattomat pois markkinoilta. Tähän tarvitaan yhteiskunnan ohjausta, sillä harmaasta taloudesta ja Suomen pienuudesta johtuen markkinamekanismi ei automaattisesti poista epäpäteviä yrityksiä alalta. Suomessa pitää voida alaikäisenkin turvallisesti ottaa taksi Helsingin rautatieasemalta myös illalla. Nyt se pelottaa aikuisiakin, ja aiheesta. Julkisten kuljetusten jakautumista ja kilpailutusta pitää kehittää, kuten valiokunta puhuu, tarkastustoimintaa tarvitaan lisää, harmaa talous pitää saada kuriin, ja paljon muuta.

Arvoisa puhemies! Korjaamalla lainsäädännön virheet ja kehittämällä säädöksiä ja valvontaa voidaan epätoivotut ilmiöt kitkeä pois. Nyt otetaan siinä ensimmäinen askel, ja kiittän valiokuntaa hyvästä työstä. Lausumiin on helppo yhtyä. Uskon, että eduskunta voi ponnistella yksituumaisesti sitä kohden, että suomalainen taksi on jatkossakin luotettava kumppani ihmisten arjessa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Piirainen.

17.57 Raimo Piirainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä on useassa puheenvuorossa kehuttu suomalaista taksia ja sen luotettavuutta, ja se on pitänyt ihan näihin viime vuosiin saakka paikkansa, mutta tämä edellisen liikenneministeri Bernerin uudistus vei sen luottamuksen, ja nyt sitä ollaan palauttamassa.

Tässä yhteydessä on hyvä kiittää ministeriä ja ennen kaikkea liikenne- ja viestintävaliokuntaa. Valiokunta on tehnyt merkittävän määrän korjauksia tänne, ja ymmärrän, että nämä on tehty yhteistyössä ministerin kanssa, ja näin on saatu erittäin paljon uudistuksia aikaiseksi.

Nostan täältä muutamia asioita, esimerkiksi tämän harvaan asuttujen alueitten taksipalveluiden saatavuuden. Tätä regulaatiotahan tai sitä, mitä on tehty, ei ole enää mahdollista säädellä, ja sen takia tälle päivystykselle ei voida asettaa velvoitteita. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuluttaja- ja kilpailuvirasto on kyllä todennut, että mikäli taksiyrittäjät haluavat, niin he voivat vuorotella ja sopia vuorot, miten he päivystävät, ja tämä on semmoinen ongelma suurimpien kaupunkien ympärillä. Viikonloppuisin tahtovat karata sieltä sivukyliltä taksit keskustaan ja sitten on hankaluuksia saada taksia alle.

Monta pykälämuutosta on valiokunta tehnyt, ja ne ovat todella hyviä.

Tässä on tämä taksiliikenteen yrittäjäkoulutus ja yrittäjäkoe, ja siitä todetaan, että 21 tuntia olisi tämä vähimmäisoppituntimäärä. Se nyt antaa jonkunlaisen suunnan. Mutta täällä edustaja Kopra mainitsi, että on joutunut navigaattoriin naputtelemaan itse osoitteen, ja melkeinpä voi jo sanoa, että käsiohjauksella on joutunut näyttämään, mihin suuntaan nyt mennään, joten tämä ymmärrys on erittäin tärkeää tämän kielen osalta, ja tässä on nostettu hyvin esille myös nämä kielelliset velvoitteet.

Sitten on myös tämä, mistä on paljonkin ollut puhetta: milloin on taksinkuljettaja tai taksiyrittäjä oikeutettu saamaan tämän luvan. Elikkä silloin jos on liikenneturvallisuuden vaarantaminen, rattijuopumus, törkeä rattijuopumus, ne osoittavat suuressa määrin piittaamat-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

tomuutta liikenne- ja matkustajaturvallisuutta kohtaan. Elikkä valiokunta on nostanut mie-
tinnössään tämän erittäin tärkeän asian esille.

Hinnoittelu on ollut varmasti semmoinen asia, missä on moni erehtynyt, jos ei ole huo-
mannut kysyä, mitä maksaa, ja muutamat taksit ovat sitten veloittaneet [Puhemies koput-
taa] ihan lyhyistä matkoista useita kymppsiä, jopa satasia.

Kiitoksia, puheenjohtaja. [Puhemies koputtaa] Tuo 3 minuuttia menee aika nopeasti nä-
köjään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Niin se menee. — Ja sitten edustaja Kymäläinen.

18.01 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Itse asiassa tässä edustaja Piirai-
nen aloitti juuri niillä sanoilla, mitkä jäivät sanomatta — huomasin sen välittömästi, kun
tulin tähän omalle paikalleni — joten kiitän ministeri Harakkaa siitä, että toitte tämän esi-
tyksen, vaativan paketin, meille valiokuntaan työstettäväksi, ja kiitos myös siitä yhteis-
työstä, mitä tässä matkan varrella valiokuntana olemme voineet kanssanne tehdä. Kiitos
myös siitä, että ministeri on paikalla kuulemassa koko tämän eduskunnan keskustelun,
joka tämän valiokunnan mietinnön pohjalta täällä nyt käydään.

Kuten tässä on todettu, niin tämä on lähtölaukaus luotettavien ja turvallisten taksimark-
kinoiden palauttamiselle Suomessa. Viestimme tässä valiokuntana vahvasti tästä tarpeesta
Kela- ja koulukyytien ja muiden julkisten kyytien osalta, jotta tätä myös STM:ssä ja yh-
teistyössä kanssanne ja muiden alaan liittyvien toimijoiden kanssa valmisteltaisiin, jotta
tämä saatavuuskysymys pystyttäisiin paremmin myös ratkaisemaan.

Nostaisin vielä esille valiokunnan käsittelyssäkin nousseen kysymyksen, joka liittyy
matkaketjujen ja palvelujen kehittämiseen. Nythän ongelmana juuri näiden mittauslaittei-
den osalta on Euroopan unionin mittauslaitedirektiivin ja siihen perustuvan kansallisen
mittauslaitelain tiukka sääntely, koska se voi rajoittaa ajan ja matkan mittaamisessa käy-
tettävien järjestelmien sekä uudenlaisten palvelujen ja matkaketjujen kehittämistä. Valio-
kunta pitikin mietinnössään tärkeänä, että valtioneuvosto toimii aktiivisesti Euroopan uni-
onin suuntaan tämän kyseisen sääntelyn kehittämiseksi. Oletan, että ministeri on kanssam-
me samaa mieltä siitä, että EU-sääntelyn ei tule asettaa tarpeettomia rajoitteita palvelujen
ja hinnoittelumallien kehittämiseksi ja digitalisaation edistämiseksi.

Jatkossa olisi hyvä myös kehittää järjestelmä, jossa taksikyytejä koskevat tiedot siirty-
vät automaattisesti suoraan verottajalle.

Ei muuta. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Strand.

18.03 Joakim Strand r: Tack, värderade talman! Det handlar alltså om en vidareutveck-
ling av taxilagen, eller egentligen en korrigering.

Ehkä kehittäminen on väärä sana, kyllä tässä paljon korjataan.

Iso kiitos valiokunnalle ja arvoisalle ministerille, joka on myös täällä paikalla.

Det är flera saker som ska korrigeras, bland annat sådant som har påträffats vad beträffar
säkerheten i taxiverksamheten.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Elikkä turvallisuuteen liittyviä asioita on hyvin tuotu tässä esille.

Det handlar också om bekämpning av grå ekonomi, ”harmaa talous”, insynen i prissättningen.

Myös hinnoitteluun liittyviä asioita on ollut paljon. Siinä on ollut paljon epäselvyyksiä.

Det som är viktigt här är att man nu också följer upp de ändringar som görs.

Elikkä tässä tulee nyt tarkasti myös seurata tilannetta, että tämä kehitys lähtee oikeaan suuntaan.

Det är nog sällan som en lag ställer till med så mycket oreda som den här lagen har gjort.

Elikkä en kyllä itsekään pystynyt viime kaudella kuvittelemaan, että tämä laki näin rajusti veisi asioita siihen suuntaan, mihin on vienyt. Onneksi ollaan nyt näin pitkällä, että tässä ollaan hyvinkin yksimielisesti asiaa korjaamassa.

Så ett stort tack till alla som har varit aktivt med och sett till att vi får en korrigerings i dessa saker. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Reijonen.

18.05 Minna Reijonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme paraikaa taksiuudistusta. Arvostan ammattiautoilijoita, niin henkilö- kuin tavarakuljetuspuolella työskenteleviä. Arvostan sitä, että meillä on sitkeitä yrittäjiä. Taksivuudistus ei ollut lainkaan onnistunut. Ehkä eräs syy epäonnistumiseen oli juuri se, että ei tarpeeksi kuunneltu ammattiautoilijoita. Kuitenkin ammattilaisen kuuleminen on aina tärkeää.

Onneksi nyt ollaan parantamassa epäkohtia. Valiokunta on tehnyt ihan hyvää työtä. Uudistuksen myötä moni asia muuttui. Voi olla, että todella pitkän aikaa toimineet yrittäjät lopettivat, tuli vain valituksia asiakkailta yrittäjille, kuljettajat joutuivat aika ikävään asemaan, ja työllä ei välttämättä meinannut edes tulla toimeen. Maaseudulta taksit vähenivät ymmärrettävästi, koska yritysmaailmassa on yrityksen kannatettava. On ollut hämmäntävää, että kielitaitovaatimuksia ei ole ollut. Kyllä Suomessa pitää suomeksi saada palvelua. Osoitteet ovat olleet erikoisesti hallittavissa; on jopa joutunut asiakas itse kirjoittamaan navigaattoriin osoitteen.

Arvostan ammattiautoilijoita ja sitä, että nyt on myönnetty nämä virheet, mitä tämä lainsäädäntö on aiheuttanut. Kyllä meillä on hyviä autoilijoita Suomessa, ehdottoman hyviä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laiho.

18.06 Mia Laiho kok: Arvoisa rouva puhemies! Taksivuudistus ja nyt koronaepidemia ovat rokkottaneet taksiautoilijoita kovalla kädellä. Nyt käsitlemme taksiuudistuksen korjausesitystä, joka on varmasti odotettu ja tulee tarpeeseen. Nostan siitä tässä joitakin asioita esille:

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

On hyvä asia, että me saadaan taksimittarit, valvontajärjestelmä, joilla pystytään harmaata taloutta vähentämään ja verovalvontaa suorittamaan. Tämä asettaa myöskin taksiautoilijoita samalle viivalle keskenään. On ollut paljon huolta turvallisuudesta ja taksien tunnistettavuudesta, ja on erittäin hyvä asia, että nyt tunnistettavuus paranee tämän esityksen myötä. Tärkeää on myös, että taksinkuljettajan koulutuksessa ja kokeissa huomioidaan se, että olisi riittävä osaaminen — paikallistuntemus mutta myöskin riittävä kielitaito ja ennen kaikkea myös osaaminen erityisryhmien tarpeisiin liittyen.

Erityisryhmien tarpeet ovat itse asiassa hyvin merkittävä asia taksiliikenteessä. Eli taksia käyttää tavallisten aikuisten lisäksi moni vammainen tai koulukyydin saaja tai sairaalaan päivystykseen menijä, joka on huonommassa kunnossa, ja sen takia on tärkeää huomioida palvelu ja osaaminen myös näissä tilanteissa. Erityisen paljon on merkitystä myös kuntien kilpailutuksilla ja sillä, miten he huomioivat laadun omissa kilpailutuksissaan. Valvonnan osalta on tietenkin tärkeää myös sitä lisätä ja katsoa, että nämä muutokset tulevat sitten myöskin sinne käytäntöön.

Arvoisa rouva puhemies! On tärkeää, että takseja on saatavilla ympäri Suomen, ja erityisesti kun päivystävät sairaalat ja pisteet ovat harvemmalla alueella ja julkinen liikenne ei kaikilta osin toimi tai ole edes saavutettavissa, taksien saatavuus nousee tässä todella tärkeään asemaan. Myös Kela-kyydeissä on tärkeää huomioida se, että on luotettava ja turvallinen siirtyminen paikasta toiseen.

Kiitokset näistä muutoksista, jotka tässä vaiheessa parantavat taksiliikenteen tasoa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kinnunen.

18.10 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Taksinkuljettaja on tärkeä henkilö. Hän on palveluammattissa. Hän kohtaa monenlaisia ihmisiä, myös kaikkein heikoimmassa asemassa olevia ihmisiä. Kun on juuri saanut tiedon vakavasta sairaudesta tai hoidon lopettamisesta, kun taksissa mennään synnyttämään ja viedään lasta sairaalaan, ollaan elämän ja kuoleman teemojen äärellä. Taksissa saatetaan käydä hyvinkin syviä keskusteluja, ja sinne nousee ihmisiä, jotka ovat hyvin herkillä ja haluavat olla aivan hiljaa rauhasa.

Taksipalvelujen kehittämiseen liittyy jatkossa myös Kela-taksien palvelujen kehittäminen. Tämä uudistus on ensimmäinen askel. Paikallinen kuljettaja, joka tuntee ihmiset, voisi palvella parhaiten. Hän voi tuoda turvallisuudentunteen mukanaan.

Taksinkuljettaja on tärkeä henkilö. Hän kohtaa vammaisia, erityistä tukea tarvitsevia ihmisiä, hän kerää kyytiin vanhuksia lääkäriin, kuntoutukseen ja kerhoon. Olemme kuulleet sellaisistakin epäkohdista, joissa vammainen henkilö on saattanut odottaa pelossa kyytiä, koska kuljettajan palveluasenne ei ole ollut kohdillaan.

Suomessa on paljon taksinkuljettajia, jotka kantavat voimattoman asiakkaan kassia, aukaisevat oven, auttavat ja tukevat ja taluttavat. Heihin voi luottaa, mutta aina ei ole ollut näin. Taksinkuljettajien koulutuksen ja kuljettajakokeen uudistaminen vastaa tähän haasteeseen. Uudistus nostaa taksipalvelujen laatua ja saavutettavuutta sekä riittävää kielen osaamista ja palveluasennetta. On tarpeen, että kuljettaja ymmärtää asiakastaan. Tarvitaan oikealla asenteella toimivia yrittäjiä. Myös taksinkuljettajien tulee päästä jatkossakin opin ääreen, jatkuvan oppimisen pariin, oman ammattitaidon jatkuvaan kehittämiseen.

Taksit ovat tärkeitä sekä maalla että kaupungeissa. Harvaan asutulla seudulla taksit paikkaavat hyvin merkittävällä tavalla joukkoliikenteen aukkoja, kun väkeä on aivan liian

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

vähän säännöllisille linjoille. Takseja tarvitaan koulukyyteihin, kutsutaksit palvelevat syrjäkylillä asuvia, niin että he voivat tulla kyliltä keskustaan hoitamaan asioitaan. Taksit ovat kimpapakyyteinä pienen mittakaavan joukkoliikennettä maaseudulla.

Joillakin alueilla on toki vaikeuksia saada taksipalveluja, kuten olemme tänään kuulleet. Siihen toivomme parannusta. Uskon, että taksiuudistus parantaa osaltaan tätä tilannetta, kun taksien tunnistettavuus paranee, harmaan talouden torjunta etenee ja hinnoittelun läpinäkyvyys paranee, samoin taksien saatavuus ja turvallisuus. Tämä on sekä yrittäjän että asiakkaan etu.

Mietinnön laatimisessa on tehty hyvää työtä. Kiitos ministerille, kun olette paikalla ja kuulolla. Kiitos valiokunnalle erinomaisesta työstä taksilain parantamiseksi ja tämän yksimielisen mietinnön laatimiseksi.

Alan kehittämistyö jatkuu. Kiitos kaikille ammattitaitoisille taksinkuljettajille sydämelä tehdystä palvelutyöstä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Salonen.

18.15 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Viime hallituskauden aikana säädetty taksilain uudistus aiheutti silloin valtaisan palauteryöpyä ja monia epäkohtia taksiliikenteeseen. Lähestulkoon kaikki ne asiat, joista silloinen oppositio hallitusta varoitti, kävivät valitettavasti toteen: epävarmuus lisääntyi, palveluiden saatavuus heikkeni, ja luottamus koko taksijärjestelmään rapautui.

Siksi onkin nyt hienoa, että käsittelemme tänään taksisääntelyn korjaussarjaa, jonka tarkoituksena on puuttua juuri näihin ongelmiin. Otamme siis merkittävän askeleen kohti parempaa ja oikeudenmukaisempaa taksilainsäädäntöä. — Kiitos tästä, ministeri Harakka. — Korjaussarjalla palautamme asiakkaiden luottamusta taksipalveluihin, joka on särkynyt pahoin edellisen lain seurauksena. Lisäksi puutummme villiin hinnoitteluun tuomalla hinnoitteluun läpinäkyvyyttä ja torjumme harmaata taloutta.

Arvoisa puhemies! Kelan valtuutettuna olen tyytyväinen, että liikenne- ja viestintävaliokunta otti tässä mietinnössään kantaa myös julkisesti tuettujen kuljetusten, kuten Kela-kyytien, kehittämiseksi. Ne muodostavat merkittävän osan taksiliikenteestä. Uuden taksilain myötä myös Kela-kyydit jouduttiin kilpailuttamaan uudelleen, ja kyytien käytännön järjestelyissä oli vakavia käynnistämisongelmia. Saatavuus ja palvelun laatu heikkenivät merkittävästi. Osa ongelmista on korjattu, mutta palautetta tulee edelleen etenkin taksiyrittäjiltä. Taksiyrittäjien tulot ovat romahtaneet erityisesti maakunnissa, joissa julkisesti tuetut kuljetukset, kuten Kela-kyydit ja koulukyydit, muodostavat merkittävän osan yrittäjän tuloista. Niillä on myös merkittävä rooli taksipalveluiden yleisen saatavuuden kannalta alueellisesti. Tähän toivonkin nyt korjausta, ja on hieno asia, että se on erikseen vielä tässä mietinnössä mainittu.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti.

18.17 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakaan ei käynyt kuin Strömsössä, kun tehtiin taksilakiuudistusta. Ei heti priimaa pukannut. On ihan paikallaan, että asioita korjataan. Tässä voi kuvata, että yhtä aikaa taksilakia uudistettiin, tehtiin Kela-taksiiuudistusta ja sitten olivat vielä nämä välityskeskusten valinnat ja niitten uudistaminen. Ei se nyt ihan kaikki ollut Bernerin syytä siinä, että taksia ei välttämättä saatu, mutta melkein.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

[Naurua] Sanotaan näin, että meillä maaseutualueilla, esimerkiksi kun otetaan Pirkanmaa, kyllä keskuseudulla takseja saa, mutta en tarkoita vain maaseutualueita, vaan niitä maakunnan seutukunnan kuntia ja kaupunkejakin, missä taksin saanti on hankalaa ainakin iltapäivään. Varsinkin kun ajatellaan, että meitä kesäasukkaita on alueella, eli palvellaan niin kuin koko kansan osalta.

Tuossa hyvin edustaja Laakso otti esille, että näihin kahteen muuhun kohtaan toivotaan seuraavassa korjaussarjassa sitten tekoja, eli juurikin Kela-taksikuvion edistämiseen, ja yhtä lailla näkisin näitten välityskeskusten toiminnan parantamisen, että me saadaan sitä kautta taksit ajallaan.

Tässä uudistuksessa on paljon tuttua, mitä yritettiin silloinkin muun muassa talousvaliokunnassa ennen tätä taksiuudistusta asettaa, eli tämä kohta ainakin, että vaadittiin muistakseni lausunnossa silloin, että tulisi olla taksamittari tai muu vastaava laite. Sitten lopullisessa muodossa sitä ei kuitenkaan nähty jostain syystä. Tässä oli pieniä vääntöjä ehkä silloin sen lain säätämisen aikana. Mutta tähän on tosi tärkeää pelkästään sen takia, että yritykset saavat kuittinsa siitä, mutta asiakas saa myös dokumentin, ja vielä tärkeämpi on, että verottaja saa sitten tiedon, eli harmaata taloutta voidaan näin kitkeä, kun tiedetään näistä asianmukaisesti.

Toinen hyvä uudistus on tämä taksikyltti ja taksin näkyminen, että se onkin todella merkittynä, että ajoneuvo on vuokra-ajoneuvo kuljettajan kanssa eli taksi.

Tässä tulikin tämä saavutettavuus, ja siinä täytyy vielä etsiä tosiaan lisää keinoja, millä tavalla voidaan turvata taksin saatavuus maaseutualueilla, mutta yhtä lailla kaupungeissakin, että kun taas koronan jälkeinen elämä alkaa, ne eivät kaikki ole tuolla Helsinki-Vantaan jonossa vaan ne ovat myös sitten muuallapäin.

Tämä koulutusasia on erittäin tärkeä asia. Esimerkkinä se, että jos asiakas lähtee tuosta Eduskuntatalon edestä selvällä suomenkielellä sanoen kohteensa, onko se Kalastajatorppa vai Kalasatama, joka on eri puolella kaupunkia, niin voi löytää itsensä sieltä toisesta paikasta, mihinkä itse ei ole halunnut mennäkään. [Markku Eestilä: Sehän voi olla parempi!] — Voi olla parempikin paikka. — Eli kielitaito on tärkeä osa taksinkuljettajan ammattia, mutta sitten myös tämä niin sanotusti palvelulupaus, minkä pitäisi olla kaikilla taksinkuljettajilla.

Yhtä lailla tässä puhutaan juurikin meidän heikompiosaisista tai haavoittuvimmista ihmisistä ja siitä, että he saisivat myös hyvän ja turvallisen kyydin paikasta toiseen.

Eli hyviä kohtia ja hyviä uudistuksia on tässä useita, ja näkisin, että kun tässä on vielä yksimielinen liikennevaliokunnan mietintö eli koko eduskunta on tämän takana, niin toivotaan, että tämä uudistus auttaa eteenpäin. Mutta niin kuin moni muukin on todennut, odotetaan vielä sitä seuraavaakin korjaussarjaa tämän lisäksi. — Kiitoksia, puhemies.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Harakka, 3 minuuttia.

18.21 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka: Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat! Kiitos näistä puheenvuoroista. Tämä on ollut odotettu päivä, kun käsittelyssä on hallituksen esitys, joka on niin sanottu taksisääntelyn korjaussarja. Haluan omalta osaltani kiittää lämpimästi perustuslakivaliokuntaa ja liikenne- ja viestintävaliokuntaa asian seikkaperäisestä käsittelystä ja täysistuntoon tuodusta yksimielisestä mietinnöstä.

Hallitusohjelman mukaisesti esityksessä kiinnitetään huomiota erityisesti taksipalvelujen turvallisuuteen, harmaan talouden torjuntaan ja hinnoittelun läpinäkyvyyteen. Taksi-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

sääntelyn korjauksella pyritään palauttamaan sekä asiakkaiden että taksitoimijoiden luottamus taksityöhön. Hallituksen esityksessä siis ehdotetaan useita harmaan talouden torjuntaa tukevia toimenpiteitä, koska tämä on alkujaan hallitusohjelmassa lähtenyt liikkeelle harmaan talouden torjuntaohjelman osana, ja kuten täällä on todettu, niin tässä on määriteltä tarkemmin verovalvontaa varten kerättävät tiedot. Myös taksipalvelujen turvallisuutta pyritään parantamaan täsmentämällä taksinkuljettajan kokeen vaatimuksia ja lisäämällä koevilppiin liittyviä seuraamuksia. Ja tärkeä lisäys on myöskin lakiin lisätty erityisryhmien kanssa toimimista tukeva vapaaehtoinen kuljettajakoulutus, jota siis myöskin kuntien ja Kelan kilpailutuksissa ja julkisissa hankinnoissa voidaan ja pitääkin käyttää hyödyksi. Taksipalvelujen hinnoittelua on tarkoitus selkeyttää, kuten on todettu.

Mutta ehkä sitten tosiaan näihin kahteen tärkeään kysymyksen saavutettavuudesta ja julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämisestä.

Taksisääntelyn arviointityössä oli havaittu, että viranomaisilla ei ole riittävää tilannekuvaa arvioimaan, missä takseja on riittävästi ja missä ei, ja siksi tässä nyt ehdotetaan ensiapuna, ensimmäisenä toimenä sitä, että saadaan tuo tieto, jonka perusteella sitten todetaan, missä näitä puutteita on. Kun saadaan aikaan edes yhteinen tilannekuva, niin voidaan ryhtyä ratkomaan ongelmia.

Ja toisena tietysti kysymys juuri julkisesti tuettujen kuljetusten kehittämisestä. Ne ovat merkittävä osa taksimarkkinaa, yli 40 prosenttia kaikista matkoista, ja erityisen tärkeitä, kuten täällä on todettu, haja-asutusalueilla. On kuitenkin tässä nyt todettava, että sitä, mitä yhdellä lailla on muutettu alun perin, ei ole saatettavissa ihan ennalleen. Taksimarkkina muuttui, kun lupakiintiöistä ja päivystysvelvoitteista luovuttiin. Hyvääkin saavutettiin, eikä sitäkään peruta.

Nämä haasteet ovat monimutkaisia ja osittain sidoksissa toisiinsa. Niihin on tarkoitus paneutua sekä Liikenne 12 -työssä että sitten useiden ministeriöiden, useiden viranomaisten ja sidosryhmien yhteistyössä, kuten täällä on hyvin havaittu. Nyt meidän on aika ottaa yhteistyössä seuraava askel. — Kiitos oikein paljon.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Asell.

18.24 Marko Asell sd: Arvoisa puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Anteeksi, laitatteko mikrofonin päälle.

Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä korjataan taksisääntelyssä viime vaalikaudella toteutetun vapautuksen myötä havaittuja epäkohtia. Huomiota on kiinnitetty taksipalvelujen turvallisuuteen ja laatuun, harmaan talouden torjuntaan, hinnoittelun läpinäkyvyyteen sekä taksien saatavuuteen.

Viime kaudella tehty taksilaki oli monelta osin heikko heti syntyessään. Norminpurkutalkoohengellä tehty taksialan niin sanottu vapauttaminen vapaamman kilpailun nimissä johti allikkoon. Kun sääntely on aikoinaan tehty, niin se ei aina ole tarpeetonta, vaan tarpeellista — se yleensä on tarpeellista. Sääntelyllä on merkitys, jolla alan pelisääntöjä selkeytetään. Ilman riittävää sääntelyä alkavat rehottaa aina erilaiset ikävät lieveilmiöt, ja niin tässäkin kävi. Sääntelyn purku johti erittäin paljon huonompaan palvelutasoon, taksien tavoitettavuus seutukunta- ja haja-asutusalueiden taksitolpilla heikkeni, turvallisuudentunne

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

ja luottamus aiemmin luotettavaan palveluun putosi, ammattitaito heikkeni yleisesti, asiakkaat mutta myös aiemmin ammattitaitoiset hyvät kuskit ja yrittäjät kärsivät tilanteesta. Tämän vapautuksen piti vaikuttaa myöskin hintatasoon laskevasti, mutta kävi päinvastoin: esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on arvioitu noin 14 prosentin nousua. Sääntely siis maltillisti hintojakin.

Harmaa talous ja valvonta on yksi iso ongelma, johon erityisesti tarvitaan parannusta, ja tällä hallituksen esityksellä sitä parannetaan. Tämän esityksen myötä palvelun laatu tulee paranemaan kuljettajakoulutukseen panostamalla, hintojen läpinäkyvyyden myötä, valvonnalla ja harmaan talouden torjunnalla. Kaikkia ongelmia tällä korjaussarjalla ei kyetä paikkaamaan. Ongelmia jäänee vielä erityisesti harvaan asutuille alueille. Haasteita on myöskin erityisryhmien kuljetuksissa, jotka käyttävät esimerkiksi sote-taksia. Näihin seikoihin tarvitsee keskittyä myöhemmin.

Tämä esitys on erittäin tarpeellinen. Kiitos hallitukselle ja ministeri Harakalle tästä hyvästä taksilain muutosesityksestä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Eestilä.

18.27 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Pirttilahti taisi lähteä täältä pois. Kun hän mainitsi, että ministeri Berner oli ikään kuin tämän huonon lain takana, niin minun käsittääkseni me silloiset kansanedustajat ollaan tämän huonon lain takana, ja itse kyllä kannan ihan täysin vastuun — eikä se sinänsä yllätys ollut silloinkaan, että kaikki menee pilalle, niin kuin nyt nähdään. Kyllä se tiedettiin jo silloin. [Kristiina Salonen: Niin, me tiedettiin tämä!]

Mutta minä palaisin siihen lähetekeskusteluun, kun nyt jonkun verran satun vielä kuitenkin muistamaan, mitä silloin puhuttiin. Jo silloin tuotiin esille, sen eduskunnan aikana, että tämä tulee johtamaan maaseudulla taksipalvelujen saatavuusongelmiin, ja silloin todettiin, että mikäli tällaisia ongelmia tulee, niin eduskunta joutuu niihin palaamaan ja korjaamaan ja hakemaan korjaussarjaa ja keinoja. Nyt minä kysyisinkin teiltä, edustaja, arvoisa valiokunnan puheenjohtaja: oletteko te keksinyt tai pohtinut niitä keinoja, millä me voitaisiin se ongelma korjata harvaan asutuilla alueilla, mistä ne taksit karkaavat ja yöllä ei kukaan saa, vaikka tarvitsee hätätilanteessa taksia? Nimittäin silloin, kun me täällä keskusteltiin edellisellä kaudella, puhuttiin, että kyllähän yleensä palveluja ostetaan rahalla. Rahallahan siitä selviää, että maksetaan tietyt tunnit esimerkiksi yöllä, että päivystää ja näin poispäin. Jotakinhan tälle pitää keksiä, kun te olette pannut tänne lausuman, että valtioneuvosto tuo ja ryhtyy toimenpiteisiin — mikä on täysin oikein, että eduskunta määrää hallituksen, valtioneuvoston tekemään nyt konkreettisia ehdotuksia. Ainakin minä sanoisin, että joku sopimushan kunnan täytyy tehdä taksiyrittäjien kanssa, että he sitoutuvat olemaan, kun ei ole enää asemapaikkaa, ja totta kai se rahoitus pitää jollain tavalla sitten valtionosuuksien tai jonkun muun kautta tulla. Mielelläni kuuntelen rakentavasti, oletteko te pohtinut näitä keinoja.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkelä.

18.29 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Vaikka nyt vasemmiston suunnalta tätä taksuudistusta suuresti arvostetaankin, niin silti huomaa, että hallitus esityksessään tai valiokunta yksimielisessä mietinnössään ei ole muuttamassa sitä perusasiaa, että taksimarkkina

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

on avattu ja siellä vallitsee nykyisenkaltainen kilpailutilanne. Ei ole palaamassa sääntelyä sen suhteen, eli ilmeisesti vasemmistokin tunnistaa sen asian onnistuneeksi tässä uudistuksessa.

Mitä tulee taksilain valmisteluun viime kaudella, niin vahvistan näkemyksen, että kyllä se pääasiassa oli ministeri Bernerin syytä, että se meni niinkin vikaan kuin se meni. Se olisi mennyt paljon enemmän vikaan ministeri Bernerin alkuperäisellä esityksellä, elleimme me liikennevaliokunnassa ja esimerkiksi edustaja Pirttilahden mainitsemalla esimerkillä talousvaliokunnassa olisi vääntäneet sitä lakia parempaan suuntaan siitä, mitä siellä oli esitetty. Siellä esimerkiksi oli se 10 000 euron täysi ilmoittamaton oikeus harjoittaa elinkeinotoimintaa, mikä olisi ollut täydellinen harmaan talouden generaattori. Tällaiset asiat sieltä saatiin pois, monta asiaa parempaan suuntaan, taksamittarisääntelyä fiksumpaan suuntaan — sitä ei saatu ihan täydelliseksi mutta kuitenkin paremmaksi kuin se alkuperäinen, olematon esitys siellä oli.

Pahimmat pelot ja kauhuskenaariot eivät toteutuneet. Siinä kävi aika paljon sellaisia asioita, mitä itsekkin ennakoin. Taksiala ketjuuntui, eli ihmiset kokivat, että pystyvät luottamaan paremmin tällaisiin ketjutakseihin, joilla on suojeltavanaan liian iso maineriski, jotta ne voisivat tehdä isoja kupruja liiketoiminnassaan, ja sen takia niiden hinnoitteluun pystyi luottamaan. Näin tapahtui, ja tämä oli varsin odotettua.

Nyt tässä uudistuksessa asiat menevät parempaan suuntaan, tässä liikenne- ja viestintävaliokunnan yksimielisessä mietinnössä. Kuitenkin hieman jäin ihmettelemään sitä, miten hallitus voi todeta lähtökohtaisesti, ettei ole saatavilla tietoa taksien saatavuudesta ympäri Suomea. Miten voi olla niin, että uudistus on ollut voimassa jo useita vuosia ja hallitus toteaa, että sellaista selkeää tietoa siitä, missä on esimerkiksi tilattu taksi eikä ole saatu taksia, ei olisi saatavilla? Eikö se tieto nyt olisi pitänyt hankkia? Taksi on kuitenkin eräänlaisen peruspalvelun asemassa kautta maan. Ei pysty liikkumaan, ellei omista henkilöautoa, ei ole julkisia kulkuvälineitä. Taksilla on pakko päästä liikkumaan. Se on lähes perustarve.

Toinen asia, mihin kiinnitin huomiota, oli se, että valiokunta aivan oikein sanoi omassa mietinnössään, että kielitaitovaatimus taksinkuljettajalle olisi tärkeä asia. Tästä on helppo olla samaa mieltä, mutta en nyt kuitenkaan onnistunut löytämään mistään pykälästä tällaista asiaa, että sitä kielitaitovaatimusta edellytettäisiin, ja vanhan totuuden mukaan aina sellaista asiaa, mikä ei ole missään pykälässä, ei todellisuudessa ole olemassakaan.

Kyllä tämä paljon parempaan suuntaan menee, mutta kyllä siihen seuraavaankin korjaussarjaan vielä tekemistä jää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Salonen.

18.32 Kristiina Salonen sd: Arvoisa puhemies! Sääntelyn purun huumassa taisi käydä niin, että lapsi meni pesuveden mukana hukkaan. Nimenomaisesti juuri tämä asemapaikasta luopuminen oli se ratkaiseva virhe, jota on vaikeaa enää jälkikäteen paikata, vaikka korjauksia pyritäänkin moneen asiaan tekemään. Asemapaikasta luopuminen toimii ehkä suurissa kaupungeissa ja kasvukeskuksissa, mutta se on ongelma erityisesti maaseudulla ja harvaan asutuilla alueilla, joilla muutenkin lähtökohtaisesti kyydit ovat vähissä.

Olisin ajatellut nostaa esille vielä yhden asian: Uusi sudenkuoppakin on kuitenkin edessä meillä, ja toivoisin, että nyt harkitsisimme tarkkaan, miten lähdemme kansallisesti soveltamaan direktiiviä puhtaista ajoneuvoista. Nimittäin Kelan sopimuskausi on päättymässä taksikuljetusten osalta, ja nyt ratkaisevaa on erityisesti se, miten sitten Suomessa kat-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

somme tätä puhtaiden ajoneuvojen direktiiviä toteutettavan. Se ei saa johtaa siihen, että seuraavan kilpailutuksen myötä Kela-taksien saatavuus heikkenee entisestään, ja sellainen vaara on erityisesti taas näissä harvaan asutuissa maakunnissa. Se vaara syntyy siitä, että tämä siirtymä puhtaampaan kalustoon tapahtuu sellaisella rytinällä, ettei taksialalla ole taloudellisia mahdollisuuksia siihen vastata. Tämä ei siis ole vielä ollut päätöksenteossa, mutta näen tässä samanlaisia vaaranpaikkoja kuin edellisen kauden taksilain uudistamisessa, ja siksi haluan tämän asian jo hyvissä ajoin esille tuoda.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kymäläinen.

18.34 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä edustaja Eestilä esitti kysymyksen valiokunnan puheenjohtajalle siitä, olemmeko miettineet niitä konkreettisia keinoja, joilla taksia muun muassa yöaikaan sitten saa, ja niinhän se on, että raha ratkaisee. Tässä esittelyssä oli ja mietintöluonnokseen olemme kirjanneetkin ja totesimme, että muun muassa kuluttaja- ja kilpailuvirasto on antanut taksialan toimijoille ohjeistusta siitä, miten paikallisesti voidaan sopia yrittäjien kesken eräänlaisesta ajovuoro- ja päivystysvelvollisuudesta. Kysymys on siis ikään kuin siitä samasta asiasta, mikä nyt edellisessä lainsäädännössä poistettiin, eli tästä päivystyskiintiöstä. Ja valitettavasti yhdellä lainsäädännöllä ei pystytty palauttamaan sitä kaikkea, mitä edellisellä yhdellä lainsäädännöllä tehtiin silloin, kun avattiin tämä kilpailutus, ja siihen kaikkeen emme pääse enää tällä lainsäädännöllä emmekä vielä seuraavillakaan korjauksilla. Emme koskaan enää pääse siihen täysin samaan tilanteeseen, missä olimme.

Ja ihmettelin edustaja Mäkelän puheenvuoroa. Meillä on ollut todella rakentava ja monimuotoinen keskustelu ja kuuleminen valiokunnassa, ja perussuomalaiset ovat siellä osallistuneet tähän mielestäni todella hyvin ja samalla hengellä, millä me muutkin valiokunnan jäsenet tätä taksilain korjaussarjaa olemme tehneet. Muun muassa tämä koulutukseen liittyvä kielitaitokysymys oli teidän ryhmässänne erittäin hyvin esille nostettu valiokunnassa, ja yhdessä muotoilimme sitä muotoilua niin, että korostimme, että ilman avustajaa täytyy tässä koulutuksessa selvittää näistä kokeista joko suomen tai ruotsin kielellä, eli tässä ei saisi käyttää tulkkia. Tämä on niin selkeästi kirjattu tähän valiokunnan mietintöön kuin meillä ikinä se on ollut mahdollista, ja tämä on ollut yhteinen tahtotila. Sen vuoksi ihmetelen edustaja Mäkelän esittämää kovaa kritiikkiä tätä asiaa kohtaan.

Ja kyllä minä totean, että juuri ne suurimmat ja pahimmat pelot, jotka Bernerin taksiiu-
distuksen yhteydessä tapahtui ja joita me silloin oppositiossa esille toimme monien asiantuntijoiden lailla, toteutuivat, ja sen vuoksi tätä korjausta ollaan nyt sitten jouduttu työstämään ja tämän eteen on paljon nähty vaivaa niin ministeriön valmistelussa kuin nyt eduskunnassa valiokunnan työskentelyssä. — Ei muuta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkelä.

18.37 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Todennäköisesti edustaja Kymäläinen kuuli hieman väärin puheenvuoroni, koska minähän nimenomaan kiitin valiokunnan mietintöä ja siinä esille nostettua kielitaitovaatimusta: että oli hyvä, että se sinne kirjattiin. Mutta samalla esitin epäilyksen siitä, että tuleekohan tämä nyt käytännössä huomioitua riittävän hyvin kuitenkin siinä lopullisessa toiminnassa ja lainsäädännössä ja sen toteutuksessa, kos-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

ka se on vain valiokunnan mietinnön tasolla eikä ilmeisesti pykälässä. Tämä huolestutti minua. Hyvä, jos tämä asia on kunnossa, silloinhan asia on erittäin hyvä.

Mitä tulee tähän asemapaikkavelvoitteeseen ja päivystysvelvoitteeseen, niin nehän käytännössä poistuivat samalla kun lupasääntely vapautettiin, koska asemapaikka- ja päivystysvelvoitehan olivat eräänlaisia palkintoja — lainausmerkeissä — siitä, että sait luvan ajaa taksia, ja nyt kun taksilupaa ei enää samalla tavalla säädellä, ei myöskään voida velvoittaa yrittäjiä olemaan tiettyssä paikassa harjoittamassa liiketoimintaansa, koska Suomessa on elinkeinovapaus eikä voida velvoittaa tiettyyn vuorokaudenaikaan harjoittamaan liiketoimintaa.

On hyvä kuulla, että tässä on tällaisia järjestelyjä, että yrittäjillä olisi mahdollisuus sopia keskenään tällaisista vuoroista. Se on askel oikeaan suuntaan, ja epäilen, että kuitenkin etenkin vähimmin liikennöidyillä seuduilla olisi tarpeen jonkinlainen porkkana tässä asiassa — minkä muodon se sitten voisi ottaa ilman, että se olisi kiellettyä valtioneuvoston keinoilla. Mutta jos sitä päivystämistä ja niiden vuorojen ajamista ei saada liiketaloudellisesti kannattamaan, niin jonkinlaisia tukiahan sinne tavalla tai toisella pitäisi saada.

Edustaja Salonen otti esille tämän puhtaan kaluston käyttövaatimuksen Kela-taksissa, ja tämä oli hyvä nosto. Tästä olen jonkun verran kuullut keskusteluja. Toivon, ettei siihen liity mitään vaatimuksia siitä, että taksikalusto pakotettaisiin sähköautopohjalle ennen kuin teknologia on siihen valmis. Eli kun puhutaan jostain Lapista, satojen kilometrien etäisyyksistä, kymmenien asteiden pakkasista, niin sinne laitettaisiin jonkinlaisia sähköautopakkoja. Itse suhtaudun teknologiaan varsin neutraalisti eli en ole millään tavalla erityisen sähköautokielteinen henkilö, mutta kyllä ne teknologiset realiteetit pitää huomioida, tai sitten toiselta puolelta pitää huomioida, että ei sitä kalustoa voi käydä uudistamaan sellaiseksi, että se olisi epätarkoituksenmukaista sen käytännön käytön kannalta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Niikko.

18.39 Mika Niikko ps: Arvoisa rouva puhemies! Taksilain uudistus viime kaudella oli kyllä suuri epäonnistuminen, ja siitä täytyy kaikkien rohkeasti myös puhua oikeilla nimillä. Siinä mielessä meidän täytyisi nyt tehdä kaikkemme, että me voidaan korjata niitä viime kauden virheitä. Tämähän oli käytännössä ministeri Bernerin hanke, jota hän voimakkaasti ajoi eteenpäin, ja motivaatiot tämän hankkeen taustalla ovat hiukan epäselviä. Täällä luvattiin, että kilpailun sääntelyn purkaminen parantaa taksiliikenteen palveluja, parantaa saatavuutta ja laskee hintoja. Jo silloin epäilimme sitä, että ainakin turvallisuus tulee kärsimään, ja näin on käynyt. Tiedän hyvin monia henkilöitä, jotka eivät uskalla lähteä edes päiväsaikaan välttämättä enää Helsingissä taksin kyytiin, elleivät he todellakin tiedä, kuka sitä ajoneuvoa ajaa ja millainen kuljettaja ratin taakse tulee istumaan.

Ennen kaikkea odottaisi kyllä hallitukselta nyt sitä, että tämä esitys ei jää ainoaksi, vaan mentäisiin paljon pidemmälle, kuten tekin lupasitte vaalikauden alussa. Mielestäni on riittämätöntä, että me lähdetään nytten tässä lakiesityksessä tavallaan pelkästään, yksistään hakemaan harmaan talouden torjunnan keinoja ja sitten ruvetaan sääntelemään taksinkuljettajan pätevyyskriteerejä erilaisten kokeiden muodossa. Nämä ovat tärkeitä ja hyviä toimenpiteitä, mutta nämä eivät tule tätä asiaa ratkaisemaan. Taksinkuljettajista, joita tunnen hyvin paljon, on hyvin moni jo lopettanut tällä alalla, ja he ovat pitkään viestineet sitä niin kaikille kansanedustajille kuin Verohallintoonkin, että tätä asiaa ei saa millään tavalla kuntoon ennen kuin tähän tehdään täysremontti uudelleen. Toki tämä remontin tekeminen on

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

äärimmäisen vaikeata, koska kaikilla on elinkeinovapaus, ja ketä sieltä elinkeinosta voidaan pois ohjata — se on se haaste. Mutta se pystytään tekemään, jos tahtotila riittää. Ne mädät omenat, jotka pilaavat tämän taksialan, pitää saada alalta pois. Ei ole oikein, että ne, jotka rehellisesti maksavat veronsa, maksavat vakuutuksensa ja tekevät kaiken niin kuin kirjain sanoo laissa, joutuvat maksumiehiksi ja maksunaisiksi tässä kysymyksessä.

Tästä kilpailutuksesta täytyy vielä se sanoa, että esimerkiksi Kela on mielestäni epäonnistunut siinä. Kelahan kilpailutti Helsingin taksikuljetuksia ja sulki pois kilpailutuksesta Taksi Helsingin sillä perusteella, että heidän tarjouksensa oli aivan liian halpa, ja tilalle otettiin sellainen yritys, joka suosii erityisesti sellaisia kuljettajia, joiden pätevyydestä ei olla niin varmoja. Tämä perustelu, että heidän tarjouksensa oli liian halpa, ei voi olla validi siinä mielessä, että kyllä Taksi Helsinki on tähänkin saakka hoitanut tehtävänsä, ja heidän tehtävänsä oli vain turvata kuljettajien elinkeino ja leipä. Tämä on iso vääryys, että valtio omien yhtiöidensä kautta myös heikentää [Puhemies koputtaa] niitten rehellisten taksinkuljettajien elinkeinon harjoittamista, jotka haluavat toimia rehellisesti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä kohtaa haluan todeta, että tuolta pyörökäytävältä, jos siellä puhuu kännykkään, kuuluu tänne podiumille aika hyvin. Tämä tässä vain tiedoksi paikalla oleville edustajille. — Ja sitten edustaja Eestilä.

18.43 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Mäkelä täällä kyllä hyvin selitti sen yksinkertaisen asian, että kyllähän asemapaikkavelvoite ja päivystysvelvoite olivat se erottamaton pari, jolla taksipalvelut toimivat ja turvattiin. Kun kukaan ei enää halua siihen asemapaikkavelvoitteeseen palata, niin silloin me eduskunnassa joudumme miettimään, millä tavalla tämä asia ratkaistaan, koska ainakin minä kannan aidosti huolta siitä, että meillä on syrjäseutuja, joilla taksin saaminen on erittäin vaikeata, eikä se nyt pelkästä saamisesta ole kiinni, vaan jos sattuu saamaan ja se tulee kaukaa, niin tulee se taksin käyttö jonkun verran maksamaan, ja sen ei pitänyt olla tämän lain tarkoitus.

Kiitoksia valiokunnan puheenjohtajalle, että hän vastasi ja otti juuri tämän esille.

Minä vain kerron, että minä olen itse ollut päivystämässä viikonloppuja ja nukkunut välillä yöt, kun ei ole ollut mitään töitä, ja siitä on maksettu muutama euro tunnilta, niin että minä olin sitoutunut olemaan tietenkin selvin päin ja käytettävissä enkä lähtenyt muualle. Kyllähän tämä sama mekanismi on yksi semmoinen — jo silloin toin sen eduskunnassa esille ja olin jo varma, että se tulee tänne ja joudutaan ottamaan, ei ehkä päiväsaikaan, koska jos ei takseja jossakin kunnassa ole, niin ehkä se alkaa jo olemaan liian pieni ja elinkelvoton kunta, mutta kun tulee yö, niin täytyy olla sopivan suuruinen päivystysrengas tiettyjä yrittäjiä, jotka sitoutuvat siihen, että he ovat käytettävissä, eivätkä matkat ole liian pitkiä ja valtio ja kunta joutuvat ne yhdessä maksamaan. En minä näe oikeastaan rehellisesti sanoen juuri muuta keinoa, millä tämä palvelu tullaan turvaamaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kymäläinen.

18.45 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Nyt muutamaan asiaan vielä huomio:

Ensinnäkin siihen mahdollisuuteen, että yrittäjät voisivat sopia näistä päivystysvuoroista: tämä nimenomaan on asia, jota taksiyrittäjät ovat itse toivoneet, ja puhun nyt nimenomaan perinteisistä taksialan toimijoista.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Kun täällä tuli keskustelussa esille, miten voi olla mahdollista, että ministeriöllä ei ole kerättyä tietoa tällä hetkellä siitä, missä takseja toimii, niin se johtuu juuri siitä lainsäädännöstä, joka Bernerin uudistuksen osalta tehtiin, eli yrittäjiä on siellä ja täällä, harmaa talous on kasvanut, taksit eivät ole olleet tunnistettavia, niissä ei ole ollut kupuvaatimusta ja on voinut olla lähes millä kulkuvälineellä tahansa toimija. Haluttiin nimenomaan luoda sellainen järjestelmä, että kuka tahansa voi kerätä lisätienestettä tai muuta alkamalla yhden nettissä tehtävän kokeen pohjalta takseja ajamaan tai kuljettamaan. Nyt kun tässä lainsäädännössä palataan ikään kuin askeleita taaksepäin ja pyritään taksien tunnistettavuutta sekä myöskin verottajan mahdollisuuksia taksiajoihin liittyen parantamaan, niin sitä tietoa ja paikannusta siitä, missä suuria puutteita saatavuuden osalta on, kertyy enemmän.

Mitä sitten tulee näihin Kela-kyyteihin, joita edustaja Niikko täällä otti esiin, niin se on nyt tässä keskustelussa moneen otteeseen tullut esille, eli Kela-kyydit eivät ole liikenne- ja viestintäministeriön alaa vaan ne kuuluvat STM:lle, ja sen vuoksi meillä tässä mietinnössä on lausuma, että toivomme, että STM ryhtyy valmistelemaan Kela-kyytien ja muidenkin julkisten kyytien osalta uudistuksia, ja toki liikenne- ja viestintäministeriö osallistuu omalta osaltaan siinä vaiheessa tähän valmistelutyöhön, kun sen aika on. Se on meillä lausumassa, ja siihen emme pystyneet tässä vaikuttamaan.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1 och 2 i proposition RP 176/2020 rd enligt betänkandet. Riksdagen instämde i utskottets förslag att lagförslaget 3 i proposition RP 176/2020 rd förkastas. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.